Helyi Esélyegyenlőségi Program

HERCEGHALOM Község Önkormányzata

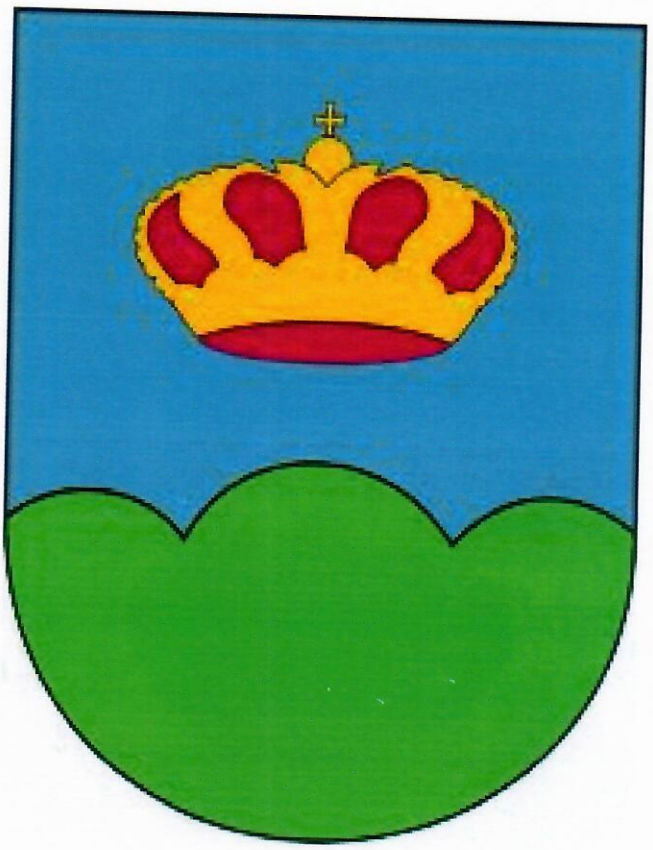

2018-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés 3
A település bemutatása 3
Értékeink, küldetésünk 3
Célok 6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 7
1. Jogszabályi háttér bemutatása 8
2. Stratégiai környezet bemutatása 8
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 9
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 11
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 24
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 35
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 39
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 42
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 45
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 46
1. A HEP IT részletei 47
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése 47
A beavatkozások megvalósítói 47
Jövőképünk 49
Az intézkedési területek részletes kifejtése 50
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 50
3. Megvalósítás 51
A megvalósítás előkészítése 56
A megvalósítás folyamata 56
Monitoring és visszacsatolás 56
Nyilvánosság 58
Érvényesülés, módosítás 58
4. Elfogadás módja és dátuma 59
61

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Herceghalom Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Földrajzi fekvése, története, demográfiája

Herceghalom Község Pest megye legnyugatibb szegletében, az M1-es autópálya és az 1-es út ölelésében, a Budakeszi Járás területén fekszik, Budapesttől 26km-re. Területe 7,38 km2. A településnek 2018. január 1. napján 2504 lakosa volt a településnek. Hasonlóan a Zsámbéki-medence többi településéhez Budapest zöld kapujaként fontos logisztikai, kereskedelmi szerepet tölt be, és intenzív lakóterület-fejlesztési programja által a lakosságszáma az elmúlt 15 évben a duplájára növekedett, vonzóvá vált a fővárosból kikívánkozó, fiatal középréteg számára. A községet határoló erdők gazdag vadállományuk révén kedvelt terepei a nyugati vadászturizmusnak.

1

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2012	2086	bázis év
2013	2115	101,4%
2014	2196	103,8%
2015	2293	104,4%
2016	2425	105,8%
2017	2504	103,3%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2017-es év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	1 290	1 214	**2 504**	**51,52%**	**48,48%**
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			110		
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	285	242	527	11,38%	9,66%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	37	38	75	1,48%	1,52%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	748	694	1 442	29,87%	27,72%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	59	60	119	2,36%	2,40%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	114	148	262	4,55%	5,91%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakosság lélekszáma dinamikusan, éves szinten kb. 50 fővel növekszik. Meghatározó a betelepülési tendencia, az elköltözők száma lényegesen alacsonyabb. Az építési telkek, eladó ingatlanok iránt a nagy az érdeklődés, folyamatosan épülnek a családi házak, ahová döntően fiatalabb, 25-35 év közötti korosztályúak költöznek vagy gyermekek nélkül, vagy már 1-2 gyermekkel. Az utóbbi néhány évben jelentős betelepülés történt a Vitalis Lakóparki lakások értékesítése révén.

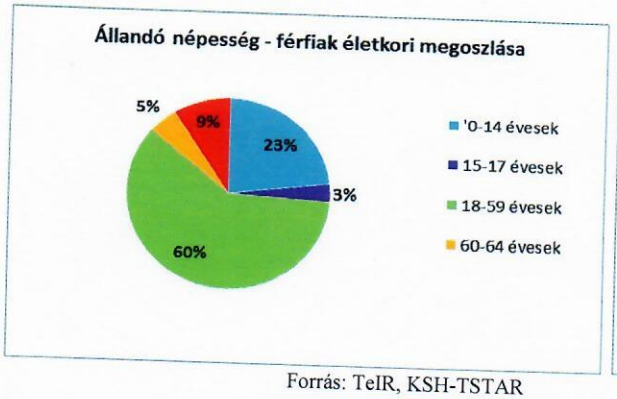

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

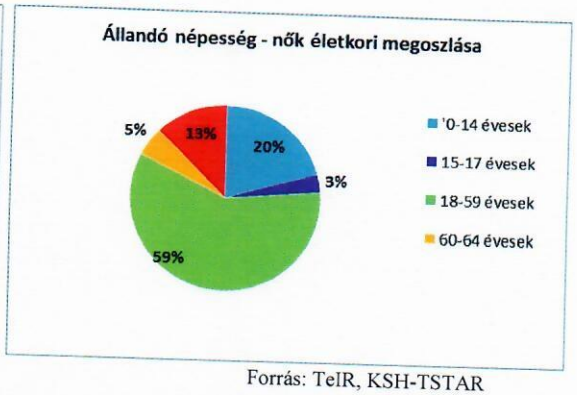

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Örömteli probléma a sok gyermek miatt az intézményi férőhelyi szűkösség. Az általános iskola és alapfokú művészeti iskola 2 tanteremmel és 2 művészeti foglalkoztatóval történő bővítése valószínűleg 2019-ben megvalósul.

A 2018/2019. nevelési évben fordult elő először, hogy a hat csoportos, 150 férőhelyes óvoda csak az óvodaköteles gyermekeket tudta fogadni, mert olyan sok az óvodáskorú gyermek, hogy a 2,5 éves gyermekek jelentkezését férőhely hiányában el kellett utasítani.

Herceghalom lakosságát tekintve is fiatal település, a rendszerváltást megelőzően jellemzően mezőgazdasági irányultságú volt, mára felváltotta ezt a logisztika, vendéglátás, szolgáltatás szektora. A községben több munkahely található, mint amennyi a munkaképesek száma, így jellemző a településre ingázás, valamint ennek köszönhető az is, hogy nem jelentős mértékű a munkanélküliség.

3. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	105	51	54	0,054
2013	69	50	19	0,019
2014	97	50	47	0,047
2015	131	66	65	0,065
2016	161	82	79	0,079
2017	129	91	38	0,038

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Meghatározó a betelepülési tendencia, az elköltözők száma lényegesen alacsonyabb.

4. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	210	446	47,09%
2013	218	460	47,39%
2014	238	478	49,79%
2015	247	498	49,60%
2016	262	527	49,72%
2017	270	532	50,75%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az elmúlt években a település „őslakói" rétege időskorúvá vált, egyre több az egyedül élő, beteg ember. Örvendetes, hogy igen jelentős részben a hozzátartozók tudnak gondoskodni szüleikről, nagyszüleikről, de néhány esetben önkormányzat segítsége is szükséges.

Szintén új keletű, az elmúlt néhány évben megjelenő probléma az, hogy a közelmúltban betegessé vált lakosok egy részének nem volt bejelentett munkahelye, nem fizette maga után az egészségbiztosítási hozzájárulást, így nem jogosult a NAIK finanszírozott ellátásokra.

A mintegy 10 km hosszúságú úthálózat teljesen pormentes, az új településrész egyes útjai várnak még aszfaltozásra, melyet évenkénti ütemtervvel kíván az önkormányzat elvégeztetni. A korábban problémát jelentő felszíni vízelvezetés jelentős része megoldásra került, de jogi és kezelői vita miatt egy nagy nyílt vízelvezető árok folyamatos tisztántartása még a mai napig probléma.

A teljes közművesítettség következtében a lakosság nagy gondot fordít saját lakókörnyezete szebbé tételére. A település területén több nagy felületű park található, melynek a fenntartását a munkaerőhiány miatt egyre nehezebb megoldani saját dolgozókkal, ezért vállalkozók bevonásával történik a zöldfelület karbantartás.

Értékeink, küldetésünk

Herceghalom – a rendszerváltás előtt – döntően mezőgazdasági település volt, mely a rendszerváltást követően a Budapest környéki agglomerációs településekhez hasonlóan fejlődött. Napjainkra Herceghalom gazdaságszerkezete gyökeresen megváltozott. A korábbi mezőgazdasági kutatóintézetnél nagymértékű leépítések voltak, illetve a volt kísérleti gazdaság a korábbihoz képest jóval kisebb létszámmal működik tovább. A településen a vállalkozások száma igen magas, nagy részben a munkaadók helyi munkaerőt alkalmaznak. Az elmúlt években megvalósult nagyléptékű vállalkozási beruházásoknak köszönhetően ugrásszerűen megnőtt a község idegenforgalmi, kereskedelmi jelentősége. A vállalkozások a település Budapesthez közeli fekvése, az autópálya közelsége miatt előszeretettel választják Herceghalmot és környékét, fenntartva ezzel egy állandó keresletet a környék képzett munkaerőpiacán.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Herceghalom település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:
az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,
a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)
- a bölcsődei ellátásról szóló 9/2018. (X.01.) sz önkormányzat rendelet
- a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 3/2018. (IV.01.) sz. önkormányzati rendelet
- a közművelődésről szóló 3/2007. (II.10.) sz. önkormányzati rendelet

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A költségvetési rendeletben évek óta elkülönítésre kerül a helyi civil szervezetek támogatására szolgáló alap, melyet a civil szervezetek (Herceghalmi Mozgáskorlátozottak Egyesülete, Mosolysziget Családosok Egyesülete, Helyiek Herceghalomért Egyesület, Herceghalom Kultúrájáért Közhasznú Egyesület, Labdarózsa Kórus Egyesület, Herceghalom Szabadidő és Sport Egyesület, Herceghalmi Kempo-Dojo Sportegyesület, Herceghalmi Sportegyesület) helyi rendelet alapján kiírt pályázat útján tudnak kérelmezni. A civil szervezetek programjaik költségeinek 50%-os támogatására pályázhatnak. Abban az esetben, ha a lakóközösség egészét érintő program szervezését és lebonyolítását vállalják, a támogatás mértéke nagyobb részt is elérhet.

A település összes közintézménye akadálymentesített, a Kulturális-Egyházi Központot, a Baba-Mama Klubot, Herceghalom Községi Könyvtárát, valamint a Tornacsarnokot – képviselő-testületi döntés alapján – a civil szervezetek térítésmentesen használhatják közösség érdekét szolgáló, az alapító iratukban meghatározott feladatok megvalósítására.
A helyi általános iskolában és alapfokú művészeti iskolában tanuló gyermekek képzését, az intézményi nevelés, oktatás magas színvonalon történő biztosítását – az intézményvezető éves terve alapján – támogatja az önkormányzat.

A gyermekétkeztetés térítési díjához nem csak a törvény szerint kedvezményben részesítendő gyermekek esetében járul hozzá az önkormányzat, hanem a kedvezményben nem részesülők esetében is.

Támogatja évek óta jelentős összeggel az önkormányzat gyermekek nyári táboroztatását, valamint a segélykeret is igen nagy összegben áll rendelkezésre, melynek felhasználásáról átruházott hatáskörben a Humán és Környezetvédelmi Bizottság dönt.

Az évenként megrendezésre kerülő községi gyermeknap, illetve mikulás ünnepség igen nagy látogatottságnak örvend, köszönhetően annak, hogy a résztvevők részére teljesen ingyenes, az önkormányzat finanszírozza a költségeket, valamint a helyi vállalkozók is igen nagymértékű támogatást nyújtanak (édesség, alapanyagok, gyümölcsök, utalványok), nem beszélve a civilek áldozatos munkájáról.

Az önkormányzat 9 éve megalkotta rendeletét a felsőoktatás nappali tagozatán tanulók ösztöndíjáról. A rendelet értelmében a hallgatók havi 5-13.000,-Ft összegű ösztöndíjat kapnak 8 hónapon keresztül, cserében a község közösségi munkáiban részt vesznek (rendezvényeken segítenek, iskolában, óvodában előadásokat tartanak, stb.)

A vállalkozásokat a központilag előírt helyi iparűzési adónemen kívül más teher nem sújtja helyi rendelet alapján, kivéve a 9 éve épült business&wellness szállodát érintő idegenforgalmi adót, amit a vendégek fizetnek meg.

A képviselő-testület a településszerkezeti tervében biztosítja a Gksz övezetet a vállalkozásoknak a település külterületén, de lakóterületen a szolgáltató vállalkozásokon kívül mást nem enged letelepedni.

Hosszú évek óta megrendezésre kerül az Idősek Karácsonya, amikor a képviselő-testület vendégül látja a község 1955. december 31. előtt született lakóit egy műsoros esttel összekötött vacsorára. Ezen kívül minden időskorú – 1955. december 31. előtt született lakó – egyszeri támogatásban részesül (5.000,-Ft/fő) karácsony előtt.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az önkormányzat szoros kapcsolatot tart fent az esélyegyenlőségi célcsoportokat felkaroló alapítványokkal, egyesületekkel. Napi kapcsolatban van az óvodával, iskolával, a védőnővel, a szociális alapfeladatokat ellátó egyesület munkatársaival, és a háziorvossal.

A település alacsony lélekszáma miatt bármilyen problémával, észrevétellel, javaslattal fordulhat bárki a Polgármesteri Hivatalhoz. Itt még elmondható, hogy az emberek ismerik egymást, figyelnek egymásra, jelzik, ha szomszédjuknak, ismerősüknek problémája adódott, így a legrövidebb időn belül meg tudja tenni az önkormányzat a szükséges intézkedést.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Budaörs Kistérség Többcélú Társulás készítette a község előző esélyegyenlőségi programját, valamint a közoktatási esélyegyenlőségi tervét is. A térség esélyegyenlőségi tervei – a szociális és gyermekvédelmi ellátásokat figyelembe véve – egymásra épülnek.

A kistérségi fejlesztési tervben többféle közös beruházás, fejlesztés került megfogalmazásra, azonban ezek megvalósulása a kistérségi társulások június 30-i megszűnésével kérdésessé válik. A mötv. lehetővé teszi önkéntes önkormányzati társulások létrejöttét, de ezek megalakulása, leginkább működtetése (központ a plusz feladatokkal) még kérdéses. A legfőbb kérdés az, hogy az önkormányzatok a járások létrehozása miatt lecsökkentett létszámmal tudják-e vállalni a plusz feladatokat, illetve az, hogy rendelkeznek-e még elég tartalékkal a beruházások megvalósításához.

A mötv. lehetővé teszi önkéntes önkormányzati társulások létrejöttét, melynek keretein belül megalakult a Budakörnyéki Önkormányzati Társulás, illetve egyéb, feladatok ellátására létrejött társulások is életre keltek: 24 órás orvosi ügyelet, fogorvosi ügyelet, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közterület-felügyelet biztosítása.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az elmúlt években a hitelcsapda több családot is érintett, többen kényszerültek áron alul megválni az ingatlanuktól. Ebben az évben történt először, hogy kilakoltatásra került sor, illetve várható még néhány kilakoltatás. Sürgető probléma a bajba jutott családoknak a segítség nyújtása, sajnos nincs elegendő bérlakás állománya az önkormányzatnak, így más módot kell találni a megoldásra vásárlással, építéssel. Kilakoltatás esetén a 2 szobával, konyhával, fürdővel rendelkező Közösségi Ház áll rendelkezésre a lakhatás megoldásáig. A képviselő-testület egy több lakásból álló ingatlan megvásárlásáról döntött, melyet bérlakásokként kíván kiadni.

2019. január 1-től kötelező feladat a bölcsődés korúak nappali ellátásának biztosítása a községben. Jelenleg egy vállalkozó által működtetett, 3 csoportos családi bölcsőde működik a településen. Az önkormányzat ellátási szerződés keretében láttatja el a feladatot, de folyamatosan figyelemmel kíséri a bölcsőde létesítésére kiírt pályázatokat, mind az új építésre, mind pedig az átalakításra vonatkozóan.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A községben alig él roma származású, mindössze 1-2 család lakik Herceghalmon, akik beilleszkedtek, életmódjuk, életvitelük semmiben nem tér el a nem roma származású lakosokétól. Mélyszegénységben élők nem élnek a településen, a településen napi megélhetési gondokkal élők száma elenyészően alacsony, számukra is a téli időszak jelenti a legnagyobb problémát, melyet az önkormányzat átmeneti támogatásokkal, tűzifa programmal próbál megoldani.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Herceghalomban a népesség növekedésével az aktív korúak (15-64 éves korosztály) száma is számottevően emelkedett az elmúlt években. A válság hatása miatt a munkanélküliség a 2010. évben volt a legmagasabb a településen, az összes aktív korú 13,8%a, előtte és utána is 3% alatti. A munkanélküli lakosok korcsoport megoszlásánál megfigyelhető, hogy a munkanélküliség leginkább a 30-40 éves korosztályt érinti. A nők és férfiak megoszlása – az aktív korú nők és férfiak számát alapul véve – közel azonos. A tartósan munkanélküliek számában kismértékű növekedés figyelhető meg 2013-ig, majd ez ismét elkezdett csökkenni. A férfiak és nők aránya azonos mértékben változott.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	724	706	1 430	15	2,1%	23	3,3%	38	2,7%
2013	728	709	1 437	12	1,6%	21	3,0%	33	2,3%
2014	748	732	1 480	12	1,6%	19	2,6%	31	2,1%
2015	788	760	1 548	9	1,1%	14	1,8%	23	1,5%
2016	844	792	1 636	9	1,1%	11	1,4%	20	1,2%
2017	892	810	1 702	7	0,8%	9	1,1%	16	0,9%

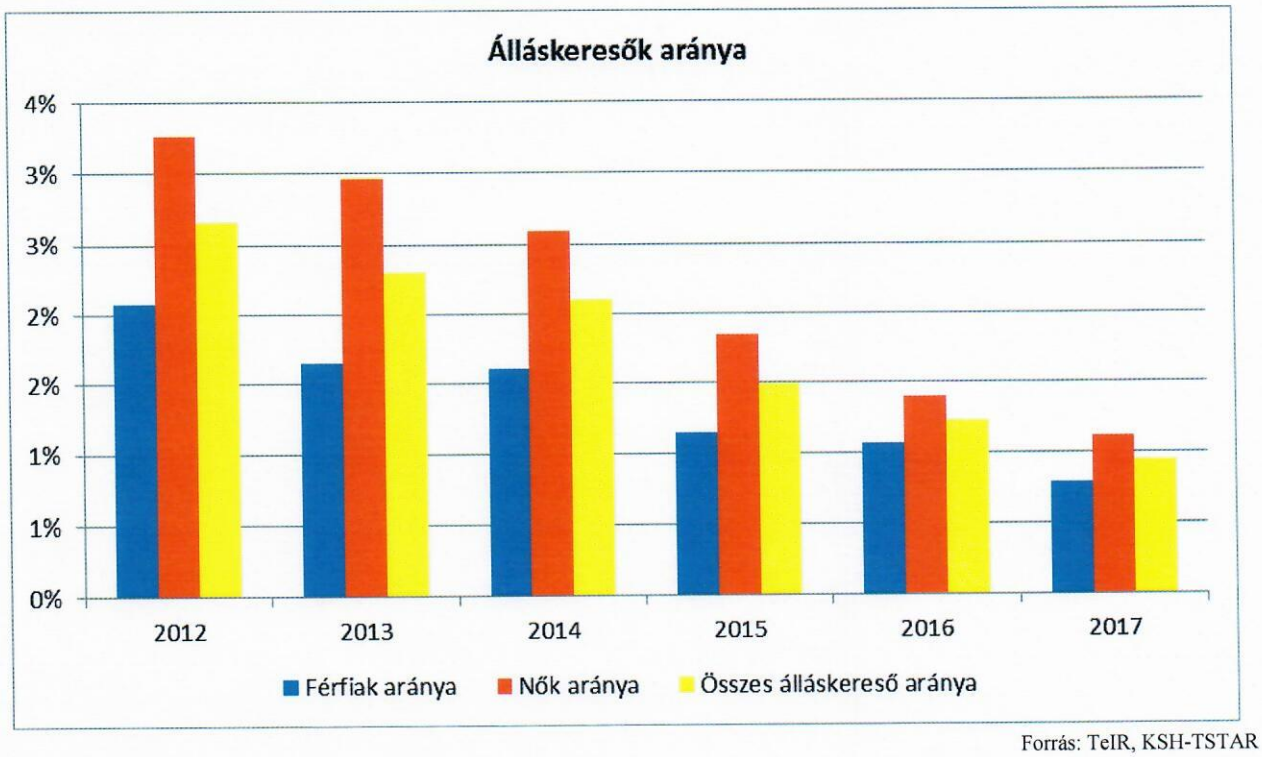

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi (TS 1601)	**Nő** (TS 1602)	**Férfi**	**Nő**
	%	%	%	%
2001	93,8%	86,3%	6,2%	13,7%
2011	98,9%	95,5%	1,1%	4,5%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Herceghalomban az idős lakosság körében fordul még elő, hogy az általános iskolát sem végezte el. Ez a szám az idős lakosság elhalálozásával, illetve a településre költözőket figyelembe véve erőteljes csökkenést mutat. A lenti táblázatok is azt mutatják, hogy az álláskeresők körében az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma igen alacsony, hiszen ez a korosztály már nyugdíjas, illetve nagyon közel van a nyugdíjkorhatárhoz, így várhatóan az iskolázottsági mutató egyre magasabb, míg az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma és aránya egyre magasabb lesz. A település „őslakói" közül sajnos egyre többen elhaláloznak, így ez a szám, mely jellemzően őket takarja, egyre alacsonyabb lesz.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	38	5	13,2%	7	18,4%	26	68,4%
2013	33	5	15,2%	6	18,2%	22	66,7%
2014	31	5	16,1%	7	22,6%	19	61,3%
2015	23	3	13,0%	5	21,7%	15	65,2%
2016	20	3	15,0%	3	15,0%	14	70,0%
2017	16	3	18,8%	2	12,5%	11	68,8%

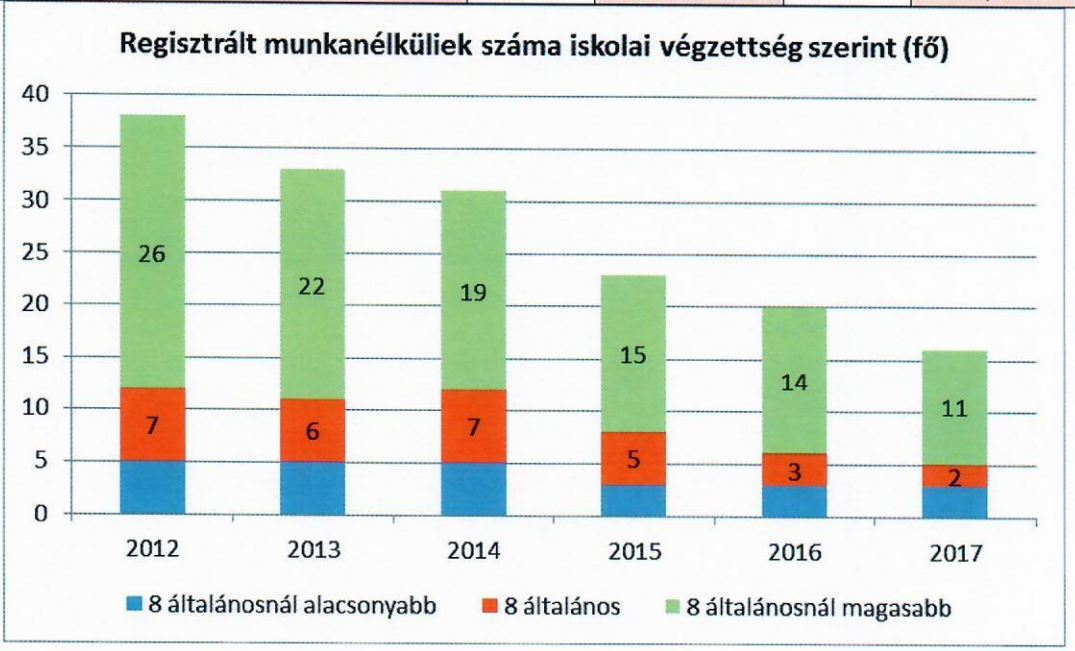

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás sajnos nem nyújt megoldást a helyi munkanélküliség megszüntetésére. Évek óta problémát jelent, hogy nem tud az önkormányzat olyan munkaerőt kapni teljes foglalkoztatásban sem, aki ellátná a rábízott feladatokat a községrendezés terén, jelenleg is 4 fős csoport áll rendelkezésre, ami nagyon kevés. Közfoglalkoztatási program keretében nincs olyan munkaerő, aki itt dolgozna, ezért évek óta nincs szerződése az önkormányzatnak a Munkaügyi Központtal.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Herceghalomból Budapest megközelítése a település kedvező elhelyezkedésének köszönhetően tömegközlekedéssel (vonat, busz) nem okoz problémát, mivel az 1. sz. vasútvonal, illetve az 1. sz. főút is a település határában halad el, így átlagban 30 percenként járnak a vonatok, illetve kb. óránként a buszok. Autóval közlekedőknek az 1. sz. főúton kívül az M1 autópálya is rendelkezésére áll, Budapest határa kb. 15 perc alatt elérhető.
Mind a községben, mind a környező településen sok vállalkozás működik, melyek folyamatosan keresik a munkaerőt. Ami problémát okozhat az álláskeresőknek, hogy nem az ő képzettségüknek megfelelő állásokat hirdetik, az itteni munkaerőt pedig „túlképzettségre" hivatkozással a Munkaügyi Központ nem tudja átképezni.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Ilyen jellegű program nincs a településen, a térségből – a Munkaügyi Központ továbbképzésein kivéve – nincs információnk. Herceghalomra nem jellemző a pályakezdők munkanélkülisége, többségük minimum középfokú végzettséggel (szakközépiskola) rendelkezik, de igen nagy részük diplomás, több nyelven beszél. Egyre magasabb azon fiatalok száma, akik külföldre mennek dolgozni.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Ilyen jellegű program nincs a településen, a térségből – a Munkaügyi Központ továbbképzéseit kivéve – nincs információnk. A Munkaügyi Központ továbbképzésein nem vett részt herceghalmi munkanélküli. Civil szervezésként önszerveződés útján létrejött klubokban szabni, varrni tanulnak.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma (TS 3401)	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban (TS 3301)	
	Fő	Fő	%
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrá

TeIR, KSH-TSTAR

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma (TS 3501)		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban (TS 3601)
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0
2013	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0
2014	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0
2015	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0
2016	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0
2017	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A községben alig él roma származású, mindössze 1-2 család lakik Herceghalmon, akik beilleszkedtek, életmódjuk, életvitelük semmiben nem tér el a nem roma származású lakosokétól. Mélyszegénységben élők nem élnek a településen, a településen napi megélhetési gondokkal élők száma elenyészően alacsony, számukra is a téli időszak jelenti a legnagyobb problémát, melyet az önkormányzat átmeneti támogatásokkal próbál megoldani.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén az elmúlt időszakban nincs tudomása az önkormányzatnak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A nyilvántartott álláskeresők közül álláskeresési segélyben részesülők aránya az aktív korú népességhez viszonyítva igen alacsony. Az álláskeresési járadékra jogosultak aránya a nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva csökkenő tendenciát mutat: míg 2012-ben 0,2% volt, addig ez az arány már csak 0,1%. Rendszeres szociális segélyben 2 fő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban 3 fő részesül. Tekintettel arra, hogy a rendszeres szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege is igen alacsony, az önkormányzat segíti a rászorultakat, amennyiben kérelemmel fordulnak felé.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresési segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	1 430	3,25	0,2%
2013	1 437	3,5	0,2%
2014	1 480	3,75	0,3%
2015	1 548	2,5	0,2%
2016	1 636	1,5	0,1%
2017	1 702	1	0,1%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2012	38	13,5	35,5%
2013	33	8,5	25,8%
2014	31	6,75	21,8%
2015	23	4,25	18,5%
2016	20	7,25	36,3%
2017	16	6	37,5%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - TS 1401 (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	3		0,21%	3	7,89%
2013	2		0,14%	3	9,09%
2014	2		0,14%	2	6,45%
2015		1	0,00%	2	8,70%
2016		1	0,00%	2	10,00%
2017		1	0,00%	2	12,50%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A helyi Vöröskereszt adományosztáskor rendszeresen gondol a rendszeres szociális segélyre és foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultakra, ilyenkor tartós élelmiszer csomagot kapnak. A Mosolysziget Családosok Egyesülete a településen élő nagycsaládosok részére rendszeresen tartós élelemiszer csomagot adományoz.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Herceghalomban a nagyszámú Budapestről kitelepülőnek köszönhetően az elmúlt 5 évben a lakásállomány 831-ről 950-re emelkedett, ebből 11 lakás található külterületen, az összes többi belterületi, összkomfortos lakás. A belterületi lakások közül 6 lakáshoz, illetve a külterületi 11 lakáshoz nem épült eddig ki a csatornahálózat. A vezetékes ivóvíz és az áramellátás mind a külterületi, mind a belterületi lakásokban rendelkezésre áll. A vezetékes gáz a belterületi ingatlanok területén kiépített. A település területén komfort nélküli lakás, illetve nem lakás céljára szolgáló, lakásként használt ingatlan nincs.

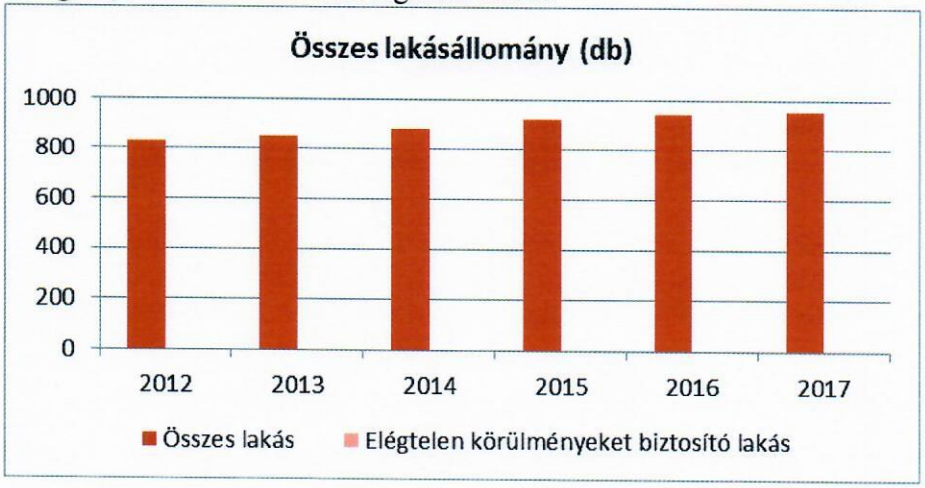

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az elmúlt 10 évben a lakossági építkezések a lakosok részéről jelentős része hitelből valósult meg. Ennek fizetése nagy terhet jelent a családoknak, de árverezésre még csak 2-3 esetben került sor. Nagyobb problémát jelent az átalánydíjas közüzemi díjak éves elszámoló-számlájának kifizetése. Ezek kiegyenlítésében az önkormányzat segítséget nyújt vissza nem térítendő támogatás, illetve szociális kölcsön formájában az arra szociálisan rászorulóknak.

A lakosság nagy gondot fordít lakókörnyezetének rendben tartására, így nincs szükség egyes szociális ellátásokra való jogosultság megállapításánál ennek vizsgálatára. Ugyanúgy nem okoz gondot az ingatlanok előtti vízelvezető árkok folyamatos tisztán tartása, mint télen a járdák síkosság mentesítése sem.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzatnak 10 piaci alapú, illetve 3 szociális bérlakása van, melyek közül a 10 piaci alapú, illetve 2 szociális bérlakásban bérlők laknak. Az 1 szociális bérlakás felújítása folyamatban van, a bérlő pályázat útján kerül majd a felújítás után kiválasztásra.

Az elmúlt években a hitelcsapda több családot is érintett, többen kényszerültek áron alul megválni az ingatlanuktól. Ebben az évben történt először, hogy kilakoltatásra került sor, illetve várható még néhány kilakoltatás. Sürgető probléma a bajba jutott családoknak a segítség nyújtása, sajnos nincs elegendő bérlakás állománya az önkormányzatnak, így más módot kell találni a megoldásra vásárlással, építéssel. Az esetlegesen kilakoltatott családok átmenetileg a 2 szobával, konyhával, fürdőszobával rendelkező Közösségi házba költözhetnek a lakhatás megoldásáig. A képviselő-testület döntött egy több lakásból álló ház megvásárlásáról, melyet bérlakásokként kíván bérbe adni.

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)
2012	831	0	10	0	1
2013	850	0	10	0	2
2014	880	0	10	0	2
2015	920	0	10	0	3
2016	939	0	10	0	3
2017	951	0	10	0	3

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

b) szociális lakhatás

Az önkormányzatnak 10 piaci alapú, illetve 3 szociális bérlakása van, melyek közül a 10 piaci alapú, illetve 2 szociális bérlakásban bérlők laknak. Az 1 szociális bérlakás felújítása folyamatban van, a bérlő pályázat útján kerül majd a felújítás után kiválasztásra.

Az elmúlt években a hitelcsapda több családot is érintett, többen kényszerültek áron alul megválni az ingatlanuktól. Ebben az évben történt először, hogy kilakoltatásra került sor, illetve várható még néhány kilakoltatás. Sürgető probléma a bajba jutott családoknak a segítség nyújtása, sajnos nincs elegendő bérlakás állománya az önkormányzatnak, így más módot kell találni a megoldásra vásárlással, építéssel.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Ilyen jellegű ingatlan nincs a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2012	5	0
2013	4	0
2014	4	0
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az 1993. évi III. törvény változása miatt 2015. január 1-től megszűnt a helyi önkormányzatok által nyújtható helyi lakásfenntartási támogatási forma, melynek elbírálását a járások vették át. A helyi lakás- és jövedelmi viszonyok értelmében a szigorú törvényi előírásoknak nem felelnek meg a helyi lakosok, ezért erre az ellátási formára már nem jogosultak.
A települési támogatás kereten belül lehetősége van az önkormányzatnak ilyen célú kifizetésekre, melyeket a kérelmek függvényében – tűzifa vásárlásra, közüzemi számlák kiegyenlítésére – meg is tesz.
Létrehozta a közüzemi díjkompenzációról szóló helyi rendeletét, mely az arra rászorultak részére havonként 800,-Ft szemétszállítási díjkompenzációt, 1500,-Ft szennyvíz kompenzációt és 1000,-Ft vízdíj kompenzációt biztosít. A minimálbér emelkedése miatt egyre szűkül a jogosultak köre, 2018-ban összesen 13 család jogosult a támogatásra.

f) eladósodottság

Az elmúlt években a hitelcsapda több családot is érintett, többen kényszerültek áron alul megválni az ingatlanuktól. Ebben az évben történt először, hogy kilakoltatásra került sor, illetve várható még néhány kilakoltatás. Sürgető probléma a bajba jutott családoknak a segítség nyújtása, sajnos nincs elegendő bérlakás állománya az önkormányzatnak, így más módot kell találni a megoldásra vásárlással, építéssel. Jelenleg a krízishelyzet megoldására a Közösségi Ház áll rendelkezésre, melyben 2 szoba, konyha és fürdőszoba is található. A képviselő-testület döntött több lakásból álló ház megvásárlásáról, melyet bérlakásként kíván használni.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Herceghalomban a nagyszámú Budapestről kitelepülőnek köszönhetően az elmúlt 5 évben a lakásállomány 589-ről 850-re emelkedett, ebből 11 lakás található külterületen, az összes többi belterületi, összkomfortos lakás. A belterületi lakások közül 6 lakáshoz, illetve a külterületi 11 lakáshoz nem épült eddig ki a csatornahálózat. A vezetékes ivóvíz és az áramellátás mind a külterületi, mind a belterületi lakásokban rendelkezésre áll. A vezetékes gáz a belterületi ingatlanok területén kiépített. A település területén komfort nélküli lakás, illetve nem lakás céljára szolgáló, lakásként használt ingatlan nincs.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Herceghalomban telep, szegregátum nincs.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településen egészségügyi alapellátás működik. Egy felnőtt háziorvos praktizál hétfőtől péntekig körzeti nővéri asszisztenciával. A rendelési időn kívül, illetve hétvégenként, ünnepnaponként 24 órás orvosi ügyelet áll a lakosság rendelkezésére.

A településen van gyógyszertár, ami a háziorvosi rendeléssel egy időben van nyitva, a gyermekorvosi rendelés ideje alatt is nyitva tart.

Herceghalomnak nincs önálló házi gyermekorvosi körzete, Biatorbágy csatolt körzeteként kerülnek a gyermekek ellátásra. Heti háromszor 1 órát rendel a gyermekorvos Herceghalomban, de a Biatorbágyon lévő rendelőbe is lehet vinni a gyermekeket.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	**Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma** (TS 4401)	**Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma** (TS 4301)	**A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma** (TS 4501)
2012	0	1	0
2013	0	1	0
2014	0	1	0
2015	0	1	0
2016	0	1	0
2017	0	1	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A községben 1 védőnői körzet van, ő koordinálja a védőoltások beadását is. A községben átlagosan 35 gyermek születik évente, melyek látogatása, tanácsadása a védőnőt leterheli. Elmondása alapján nincs problémás gyermek, a kötelező oltásokat, vizsgálatokat elvégeztetik a szülők.

Az iskolaorvosi és iskolafogászati ellátás is biztosított, mindkét orvos rendszeresen látogatja az intézményt.

2015. október hónaptól elindult a fogorvosi ügyeleti ellátás, melyet három szomszédos település tart fent.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A háziorvos minden hónapban külön egészségügyi probléma köré csoportosuló szűréseket végez a lakosságon, illetve felvilágosítást tart a tünetekről és az adott problémacsoport megelőzéséről. A vérvétel a két szomszédos település szakrendelőjében megoldható, de az idős és fekvőbetegektől a körzeti nővér veszi le a vért. Mind a két szakrendelőben a szűrővizsgálatok és ellátások széles köre áll a betegek rendelkezésére.

A kötelező kisgyermekkori szűréseket a Heim Pál Gyermekkórház, illetve a Tűzoltó Utcai Gyermekkórház látja el. Az éves státuszvizsgálatokat helyben végzi a helyi gyermekorvos és a védőnő előre egyeztetett időpontban.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A községben évente 12 alkalommal 6 héten át tavasszal és ősszel heti két alkalommal szakképzett gyógytornász irányításával tornáznak a felnőtt korú mozgáskorlátozottak önkormányzati finanszírozással. Évente két alkalommal támogatja az önkormányzat gyógyfürdő látogatását a mozgásában korlátozottaknak, melye kirándulásokat a mozgáskorlátozottak egyesülete bonyolít le.
A településünkön működő ABACUS szálloda és wellness központ úszási lehetőséget biztosít a helyi mozgáskorlátozottak egyesületének tagjai számára 2013. augusztus 30-tól hétköznap délutánonként 18.00 – 20.30 óráig 50%-os belépési kedvezménnyel.
A Herceghalomi Mozgáskorlátozottak Egyesülete elindította gyógyászati segédeszköz kölcsönzés szolgáltatását, valamint ortopéd cipő elkészíttetésében nyújt segítséget.
A Mozgássérültek Budapesti Egyesülete Otthoni Szakápoló Szolgálata OEP finanszírozásban végzi műtétek, balesetek, stroke kórházi kezelése után a beteg otthonában a gyógytornáztatást.
A gyermekek gyógytestnevelő általi foglalkoztatása biztosított.
Ebben az évben önkéntes felajánlással az óvodai nagycsoportos korú gyermekek INPP tornán vettek részt, melyben a gyermekek finom motorikus képességeit fejlesztették. Az önkormányzat támogatja a fejlesztésre szoruló gyermekek gyógypedagógiai költségeit, a szülők által benyújtható pályázat útján.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetést biztosító szolgáltatót az önkormányzat közbeszerzési eljárás útján választotta ki. Folyamatos az intézményekkel a kapcsolattartás az ételek minőségének véleményezése miatt. Az intézményvezetők elmondták, a jelzéseket rendszeresen továbbítják a szolgáltató felé.
Az iskolában folyik a minden napra egy alma program, valamint az iskolában és az óvodában is bevezetésre került az iskolatej program, melyben a gyermekek kb. 90%-a vesz részt. A program keretében minden nap 2 dl tejet kapnak a gyermekek a tízórai mellé 100%-os önkormányzati finanszírozással.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A községben a sportélet igen sokszínű és sok embert mozgat meg. A gyermekintézményekben biztosított a mindennapi testnevelés tanóra vagy tömegsport formájában. Szakköri keretek között lehetőségük van a gyermekeknek, a kempo, a labdarúgás, a kosárlabda, a fitnesz, az akrobatikus rock&roll, a kézilabda és az úszás sportág kipróbálására és űzésére. A 4. és 5. osztályosok heti egy tornaóra keretében – a fenntartó finanszírozásával – úszásoktatáson vesznek részt.

A Herceghalmi Sportegyesület tagjai részt vesznek a megyei kosárlabda-tornákon, a Herceghalom Szabadidő- és Sport Egyesület kis focisták pedig a Bozsik-programban. Marcipán Egyesület fitneszes lányai sok érmet hoztak már országos, nemzetközi versenyekről, illetve a kemposok is rendszeresen szállítják a pontszerző helyeket a nemzetközi versenyekről és több világbajnokot is köszönthetünk a soraikban. Nagy hagyománnyal és igen jó eredményekkel büszkélkedhet az általános iskolai sportszakkör, ahol mind a fiúk, mind a lányok sok dobogós hellyel tértek haza versenyekről.

A felnőttek, amennyiben a Herceghalom Szabadidő és Sport Egyesület szakosztályaként végzik a sporttevékenységüket (labdarúgás, pingpong, tollaslabda), a Sportcsarnokot térítésmentesen használhatják. A Budavidék Zöldút Szövetség rendszeresen szervez kerékpártúrákat a környékre, egyre növekvő részvételi számmal. Heti két alkalommal jóga tanfolyamon is részt vehetnek az érdeklődők.

Az önkormányzati rendezvények közül a május 1-i program teljes mértékben a sport köré épül. Akadálypályák a gyermekek részére, focikupa a felnőtteknek. Ezen a rendezvényen általában a falu nagy része megjelenik a nap különböző szakaiban.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális alapfeladatokat az önkormányzat az Esély Szociális Társulással kötött ellátási szerződés alapján teljesíti. Az elmúlt időszak alatt nagyon jó, napi kapcsolat alakult ki a szolgáltatást igénybevevők és a szolgáltatást nyújtók között. A házi segítségnyújtást a maximális létszám, 9 fő veszi igénybe, az ellátást egy egészségügyi és szociális képesítéssel is rendelkező hölgy látja el. A támogató szolgálatot évi 8-10 alkalommal veszik igénybe a lakosok. A szociális étkeztetésre, illetve idősek nappali klubjára eddig még nem volt igény, az igénybevétel lehetősége biztosított. A gyermekeket a szülők ellátják, megfelelően nevelik, iskolába járatják. Nem volt még olyan eset sem, hogy iskolai mulasztás miatt az iskoláztatási támogatás folyósítását szüneteltetni kellett volna. A gyermekjóléti szolgálatot ellátó szakember elmondta, igen alacsony az alapellátásban részesülő gyermekek száma, tanácsadás elegendőnek bizonyul az adott probléma megoldásához.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nem érkezett ilyen jellegű észrevétel.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Nincs ilyen jellegű adat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Herceghalomban igen sokszínű a civil szerveződés: kórus, sportkörök, kultúra, stb. Nagyon sok és nagyon színes a település programnaptára, szinte minden hétre jut egy rendezvény önkormányzati, vagy civil szervezéssel és lebonyolítással. Elmondható, hogy igen aktív a község lakossága, igyekszik az érdeklődési körének megfelelő programokon részt venni. A sok évi tapasztalat az, hogy a legtöbben a gyermekeknek szervezett programokon, a május 1-i rendezvényen, illetve az utcabálon jelennek meg. Szintén igen nagy érdeklődés kíséri a veterán motoros találkozót és a helyi kézműves hobbi-kiállítást és vásárt is. A mikulás ünnepséghez

csatlakozik egy adventi vásár (szintén civil szervezésben), valamint egyre nagyobb népszerűségnek örvend a néhány éve újjáélesztett szent iván éji mulatság. A május végén – június elején megrendezésre kerülő Dr. Lipka Sándorné Éva kórustalálkozó (civil szervezeti rendezvény) szintén több éves múltra tekint vissza, igen nagy érdeklődői létszámmal. A Herceghalomi Mozgáskorlátozottak Egyesülete szervezésében az Esélyegyenlőség Napja rendezvény már szintén hagyományosnak mondható, melynek célja a lakosság figyelmének felhívása az egyesület létére, tevékenységére, illetve arra, hogy sérültségük ellenére is hasznos tagjai a közösségnek.

Több éve hagyomány az óvodába és iskolába járó gyermekek Márton napi felvonulása, ünnepi műsora a Falukemence körül, majd utána vendéglátásuk sült libával, meleg teával, zsíros kenyérrel. Elmondható, hogy – tekintettel az igen magas gyermeklétszámra, gyermekenként legalább egy felnőtt kísérőre – a község nagy részét megmozgatja a lámpás felvonulás, ami a gyermekek által készített kis lámpásokkal nagyon látványos.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Nincs ilyen Herceghalomban

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nincs ilyen Herceghalomban.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közüzemi számlák kifizetése	Települési támogatási rendszer fenntartása
Egyedül élő rászorultak nem tudnak maguknak főzni	Egyszeri napi meleg étkezés házhoz szállítását támogatja az önkormányzat
Egyedül élő rászorultak nem képesek a teljes körű önellátásra	Házi segítségnyújtás kiterjesztése
Egyedül élő betegek éjszaka is egyedül vannak	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás fenntartása
Egészségügyi szakrendelőkbe való eljutás problémája	Támogató szolgálat szolgáltatás fenntartása
Végrehajtás során hajléktalanná vált lakosok	Bérlakás állomány bővítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Herceghalomban a 0-18 év közötti gyermekek száma igen magas, korosztályi összetétele az alábbiak szerint alakul:

Születési év:	Életkor:	Lány:	Fiú:	Összesen:
2017.01.01. – 2017.12.31.	0 év	20	18	38
2016.01.01. – 2016.12.31.	1 év	26	14	40
2015.01.01. - 2015.12.31.	2 év	16	26	42
2014.01.01. – 2014.12.31.	3 év	24	20	44
2013.01.01. - 2013.12.31.	4 év	28	20	48
2012.01.01.- 2012.12.31.	5 év	15	20	35
2011.01.01.- 2011.12.31.	6 év	12	16	28
2010.01.01.- 2010.12.31.	7 év	16	17	33
2009.01.01.- 2009.12.31.	8 év	13	19	32
2008.01.01.- 2008.12.31.	9 év	19	27	46
2007.01.01.- 2007.12.31.	10 év	17	11	28
2006.01.01.- 2006.12.31.	11 év	23	21	44
2005.01.01.- 2005.12.31.	12 év	17	18	35
2004.01.01.- 2004.12.31.	13 év	14	18	32
2003.01.01.- 2003.12.31.	14 év	9	11	20
2002.01.01.- 2002.12.31.	15 év	13	13	26
2001.01.01.- 2001.12.31.	16 év	12	19	31
2000.01.01.- 2000.12.31.	17 év	16	11	27
1999.01.01.- 1999.12.31.	18 év	8	16	24
Összesen:	0 – 18 év	318	335	653

Forrás: Önkormányzat

Herceghalomban a 0-18 év közötti gyermekek száma igen magas, 653 fő.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	**Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én** (TS 3001)	**Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én** (TS 3101)
2012	0	0
2013	0	0
2014	0	0
2015	0	0
2016	0	0
2017	1	1

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Herceghalomban védelembe vett gyermek 1 fő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nem él a településen. Az általános iskolában tanuló 248 gyermek közül nincs HH vagy HHH. Elmondható, hogy Herceghalomban igen alacsony a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma (5 gyermek 2 családban).

A veszélyeztetett gyermekek száma az össz gyermeklétszámhoz viszonyítva nem éri el az 1%-ot. A veszélyeztetés oka pedig minden esetben anyagi, melyen próbál az önkormányzat segíteni.

Nagyon szoros az együttműködés a gyermekjóléti szolgálatot ellátó szakemberrel.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma** (TS 5801)
2012	35
2013	25
2014	25
2015	13
2016	11
2017	5

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Elmondható, hogy Herceghalomban igen alacsony a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma (5 gyermek 2 családban). Az elmúlt években erőteljesen csökkent a Jogosultak száma, mely az emelkedő jövedelmeknek köszönhető.

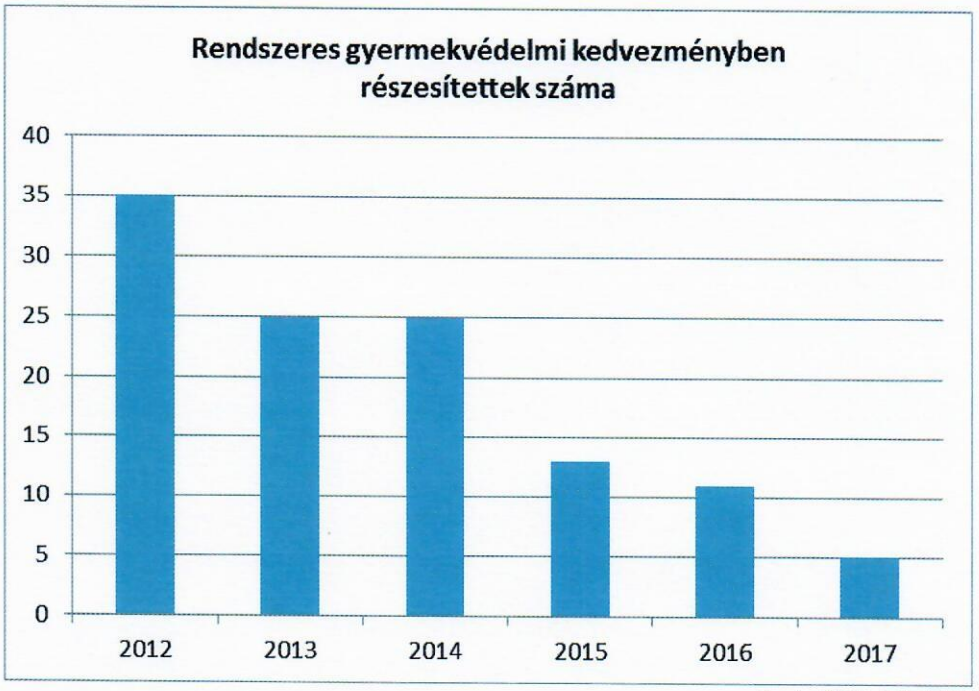

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Rászorultság hiánya miatt nincs ilyen ellátás. Az ingyenes tankönyvellátásban, mely a kiegészítő tankönyvek térítésmentes hozzáférését jelenti, minden, a Herceghalmi Általános Iskolában és Alapfokú Művészeti Iskolában tanuló gyermek részesül. Szintén minden helyi intézményben tanuló gyermek részesül a kedvezményes nyári napközis táborozás lehetőségében, illetve a leginkább rászorulók részesülnek a szociális tábor adta ingyenes vagy nagyon kedvezményes áru részvételben.

A községben 8 osztályos általános iskola és alapfokú művészeti iskola, és egy önkormányzati fenntartású 6 csoportos, 150 kisgyermek befogadására alkalmas óvoda működik.

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	**1 db**	
Az óvoda telephelyeinek száma	0	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	150	
Óvodai csoportok száma	6	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30-17.30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	08.05 -08.20.	
Személyi feltételek	**Fő**	**Hiányzó létszám**
Óvodapedagógusok száma	12,5	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	12,5	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	7	0
Kisegítő személyzet	4	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A 6 csoportos óvoda egészen a 2017/2018. nevelési évig tudta biztosítani az óvodaérett, 2,5 éves herceghalmi gyermekek fogadását. A 2018/2019. nevelési évtől várhatóan néhány évig kizárólag az óvodaköteles gyermekeket tudja felvenni az intézmény.

Óvodába járó gyermekek megoszlása	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	**33**	**44**	**56**	**11**	**0**	**148**
Más településről bejáró gyermekek létszáma	1	1	2	1	0	6
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	1	1	1	0	3
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	**0**

Forrás: Önkormányzat

Az általános iskolában a gyermekek létszáma – demográfiai adatokat figyelembe véve folyamatosan nő, ezért bővíteni kell az általános iskolát. A 2017/2018. tanévben beindult az alapfokú művészeti iskola tanegység, melynek működtetése igen komoly logisztikai feladatot állított az intézményvezetés elé. Remélhetőleg a bővítés mind a csoportbontásos oktatás, mind pedig a művészeti alapoktatás teremproblémáit megoldja.

A 2019. január 1-től a bölcsődés korúak nappali ellátási kötelezettségének az önkormányzat feladatellátási szerződés útján tesz eleget, de folyamatosan figyelemmel kíséri a bölcsődék létesítésére, kialakítására vonatkozó pályázati kiírásokat.

*c) **kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya***

Az általános iskolában tanuló 248 gyermek közül összesen 5 fő étkezik szociális rászorultság alapján kedvezményesen, 2 fő ingyenesen, mivel rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, 3 fő pedig szociális rászorultság alapján 50%-os étkezési térítési díj kedvezményben részesül. 72 fő három- vagy többgyermekes családban él, míg 5 fő tartósan beteg.

*d) **magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya***

nincs ilyen gyermekről adat

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Herceghalomban nincs szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A településen 1 védőnői körzet működik. A védőnő 129 gyermeket gondoz, ellátja továbbá az iskola és óvodai védőnői feladatokat is. A településen nem él halmozottan hátrányos gyermek.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	1	119
2013	1	111
2014	1	122
2015	1	133
2016	1	130
2017	1	129

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Herceghalomnak nincs önálló házi gyermekorvosi körzete, Biatorbágy csatolt körzeteként kerülnek a gyermekek ellátásra. Heti háromszor 1 órát rendel a gyermekorvos Herceghalomban, de a Biatorbágyon lévő rendelőbe is lehet vinni a gyermekeket. Az iskolaorvosi teendőket is a házi gyermekorvosi szolgáltatást nyújtó doktornő látja el.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2012	0	8875	2575	0	0
2013	0	8942	2676	0	0
2014	0	8848	2749	0	0
2015	0	8896	2645	0	0
2016	0	8877	2543	0	0
2017	0	8943	2575	0	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A gyermekek szakorvosi ellátása a környező szakrendelői intézetekben (Biatorbágy, Bicske, Budaörs), illetve a Tűzoltó utcai és a Heim Pál Gyermekkórházban biztosított.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen a 2012. évben nyitotta meg kapuit a speciális igényeket is kielégítő „Alternatív Terápiás Központ". A központ jelenleg korai fejlesztéssel, a korai fejlesztésből már „kinőtt", köznevelési intézmény gyermekcsoportjába nem integrálható gyermekek iskola előkészítőjével és egyéni fejlesztéssel foglalkozik. Terveik alapján a jövőben speciális általános iskolai oktatás szolgáltatást is nyújtanak majd a munkatársaik.

Az Alternatív Terápiás Központ igény esetén segíti az SNI-s és BTM-es gyermekek fejlesztését az óvodában és az általános iskolában. Az önkormányzat ehhez anyagi támogatást nyújt.
A Központ munkatársai rendszeresen végeznek vizsgálatokat (ADOS, ADHD) felméréseket, fejlesztéseket gyógypedagógusok segítségével.

A Központ alapítványi fenntartású, az önkormányzat az ott fejleszthető herceghalmi gyermekek szüleinek költségeinek csökkentéséhez tud támogatást nyújtani.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti és családsegítő szolgálatot az Esély Szociális Társulás látja el szakképzett munkatársakkal. A szakemberek napi kapcsolatot tartanak fent a településen élő 1-2 problémás családdal. Hetenként kétszer tartanak fogadóórát Herceghalomban, de ha kell, bármikor jönnek, illetve telefonon állandóan elérhetőek és rendelkezésre állnak.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer jól működik, a gyermekintézményekben dolgozók figyelnek a gyermekekre, jelzik, ha valami szokatlant vesznek észre. A településen védelembe vett gyermek 1 fő van, alapellátásban a tavalyi év folyamán 5 gyermeket kellett részesíteni.

Az esetleges krízishelyzetekre – átmeneti nevelés, anyaotthon, nevelőszülői hálózat – az HÍD Szociális és Gyermekjóléti Társulás hálózata felkészült.

e) gyermekvédelem

A gyermekjóléti és családsegítő szolgálatot az Esély Szociális Társulás látja el szakképzett munkatársakkal. A szakemberek napi kapcsolatot tartanak fent a településen élő 1-2 problémás családdal. Hetenként kétszer tartanak fogadóórát Herceghalomban, de ha kell, bármikor jönnek, illetve telefonon állandóan elérhetőek és rendelkezésre állnak.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer jól működik, a gyermekintézményekben dolgozók figyelnek a gyermekekre, jelzik, ha valami szokatlant vesznek észre. A településen védelembe vett gyermek 1 fő van, alapellátásban a tavalyi év folyamán 5 gyermeket kellett részesíteni.

Az esetleges krízishelyzetekre – átmeneti nevelés, anyaotthon, nevelőszülői hálózat – az HÍD Szociális és Gyermekjóléti Társulás hálózata felkészült.

e) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A gyermekjóléti és családsegítő szolgálatot az Esély Szociális Társulás látja el szakképzett munkatársakkal. A szakemberek napi kapcsolatot tartanak fent a településen élő 1-2 problémás családdal. Hetenként kétszer tartanak fogadóórát Herceghalomban, de ha kell, bármikor jönnek, illetve telefonon állandóan elérhetőek és rendelkezésre állnak.

A gyermekvédelmi jelzőrendszer jól működik, a gyermekintézményekben dolgozók figyelnek a gyermekekre, jelzik, ha valami szokatlant vesznek észre. A településen védelembe vett gyermek 1 fő van, alapellátásban a tavalyi év folyamán 5 gyermeket kellett részesíteni.

Az esetleges krízishelyzetekre – átmeneti nevelés, anyaotthon, nevelőszülői hálózat – az HÍD Szociális és Gyermekjóléti Társulás hálózata felkészült.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A községben igen színes és sokrétű a gyermekeknek szervezett programok sokasága. Az óvodában gyakran szerveznek színházi előadást, évente többször kirándulnak a csoportok. Elmondható, hogy havonként átlagban legalább 1 óvodai közösségi programot szerveznek a Szülői Közösség tagjai és az óvodai alkalmazotti közösség tagjai közösen (szüreti mulatság, adventi gyertyagyújtás és díszkészítés, mikulás, karácsony, mackó nap, farsang, tavaszi zsongás, húsvét, anyák napja, pünkösdölés, évzárók) igen magas szülői részvétellel.

Az általános iskolában is folytatódnak az óvodában megalapozott rendezvények, kiegészülve a kukoricamorzsoló délutánnal.

A községi május 1-i és gyermeknapi rendezvényen, valamint a községi mikulás ünnepségen is nagyon sok gyermek vesz részt.

A nemzeti ünnepeken, az adventi gyertyagyújtáson és az idősek karácsonyán a gyermekintézményekbe járó gyermekek szolgáltatnak színvonalas műsort.

Az óvodában és iskolában is biztosított a gyermekeknek a mozgási lehetőség a mindennapi testnevelés tanóra vagy tömegsport formájában. Szakköri keretek között lehetőségük van a gyermekeknek, a kempo, a labdarúgás, a kosárlabda, a fitnesz, az akrobatikus rock&roll, a kézilabda és az úszás sportág kipróbálására és űzésére.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekétkeztetést biztosító szolgáltatót az önkormányzat – a törvényi előírásoknak megfelelően – közbeszerzési eljárás keretében választotta ki. Az óvodában és az általános iskola alsó tagozatán kötelező a gyermekeknek a közétkeztetésben való részvétel. A felső tagozatban nem kötelező a gyermekek részére az ebéd, de azt a tanulóknak, több mint fele igénybe veszi. A szülők nem a teljes, szolgáltató által számlázott összeget fizetik ki, hanem annak kb. 70-75%-át, a különbséget az önkormányzat fizeti.

Az intézményekbe járó gyermekek nem egészen 10%-a étkezik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultsága miatt térítésmentesen.

2015. szeptember 1-től az óvodai étkezésben bekövetkezett törvényváltozás értelmében – ingyenesen étkeznek a három- vagy többgyermekes családban élő gyermekek, a tartósan beteg gyermekek, valamint azok a gyermekek, akiknek a családjában az egy főre jutó jövedelem a törvényben meghatározott összeget nem éri el – az óvodába járó gyermekek 41%-a fizet étkezési térítési díjat.

Az általános iskolában 50%-os étkezési térítési kedvezményben részesül a tanulók közel több, mint negyede azért, mert nagycsaládos (72 fő), vagy mert tartósan beteg (5 fő). Az önkormányzat szociális rászorultság alapján 25%-os, illetve 50%-os étkezési térítési díjat állapít meg a kérelmet benyújtóknak. Ezek száma elenyészőnek mondható – a két intézményben összesen évente 6-8 fő - , mivel a rászorultak normatív alapon eleve kedvezményben részesülnek.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Nincs ilyen a településen.

i) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Nincs ilyen a településen.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az óvoda és az általános iskola is fogadja a csoportba integrálható sajátos nevelési igényű gyermekeket. Az óvodában szerződéses logopédus és szintén szerződés alapján feladatait ellátó nevelési tanácsadó dolgozik. Az óvodában jelenleg nincs sajátos nevelési igényű gyermek.
Az általános iskolában 4 SNI-s gyermek tanul. Ellátásuk az intézményben megoldott; logopédus, fejlesztő pedagógus és nevelési tanácsadó foglalkozik velük. Mindkét intézményben a szolgáltatások igénybevétele a szülőknek térítésmentes, azt az önkormányzat fizeti.
Az általános iskola fenntartása és működtetése január 1-től átszállt az államra. A pedagógiai szakszolgálatok – törvényi változás miatt – átkerültek megyei tankerületi irányítás alá, így a következő tanévtől mind az iskolai, mind az óvodai ellátás módja és személyi állománya még bizonytalan. Valószínűleg az önkormányzati fenntartásban maradó óvoda esetében az egyeztetések a nyár folyamán zajlanak majd.
Azon gyermekek részére, akik csoportba nem integrálhatóak, a tavaly megnyílt „Alternatív Terápiás Központ" kínál segítséget önkormányzati támogatással.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvoda és az általános iskola is fogadja a csoportba integrálható sajátos nevelési igényű gyermekeket. Az óvodában szerződéses logopédus és szintén szerződés alapján feladatait ellátó nevelési tanácsadó dolgozik. Az óvodában jelenleg nincs sajátos nevelési igényű gyermek.
Az általános iskolában 4 SNI-s gyermek tanul. Ellátásuk az intézményben megoldott; logopédus, fejlesztő pedagógus és nevelési tanácsadó foglalkozik velük. Mindkét intézményben a szolgáltatások igénybevétele a szülőknek térítésmentes, azt az önkormányzat fizeti.
Az általános iskola fenntartása és működtetése január 1-től átszállt az államra. A pedagógiai szakszolgálatok – törvényi változás miatt – átkerültek megyei tankerületi irányítás alá, így a következő tanévtől mind az iskolai, mind az óvodai ellátás módja és személyi állománya még bizonytalan. Valószínűleg az önkormányzati fenntartásban maradó óvoda esetében az egyeztetések a nyár folyamán zajlanak majd.
Azon gyermekek részére, akik csoportba nem integrálhatóak, a tavaly megnyílt „Alternatív Terápiás Központ" kínál segítséget önkormányzati támogatással.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	8	8	1
2012/2013	8	8	1
2013/2014	9	9	1
2014/2015	9	9	1
2015/2016	10	10	1
2016/2017	11	11	1

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 2501)
2012	166	6	150	1	136	0
2013	143	6	150	1	128	0
2014	145	6	150	1	130	0
2015	132	6	150	1	120	0
2016	143	6	150	1	137	0
2017	154	6	150	1	148	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Nincs ilyen a településen.

d) ***az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések***

Az általános iskolában tanulók körében az elmúlt években nem fordult elő évismétlés. A gyermekek rendesen járnak iskolába, a kompetenciaméréseken a községi szintet meghaladóan teljesítenek. A beiskolázási mutató 100%-os, az elmúlt 3 év adatait figyelembe véve megállapítható, hogy a gyermekeknek az országos átlagot meghaladó része tanul tovább középiskolában, illetve gimnáziumban, míg speciális iskolában senki.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2011/2012	19
2012/2013	16
2013/2014	17
2014/2015	19
2015/2016	17
2016/2017	14

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

e) ***pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)***

Az Alternatív Terápiás Központ igény esetén segíti az SNI-s és BTM-es gyermekek fejlesztését az óvodában és az általános iskolában. Az önkormányzat ehhez anyagi támogatást nyújt.
A Központ munkatársai rendszeresen végeznek vizsgálatokat (ADOS, ADHD) felméréseket, fejlesztéseket gyógypedagógusok segítségével.

A Központ alapítványi fenntartású, az önkormányzat az ott fejleszthető herceghalmi gyermekek szüleinek költségeinek csökkentéséhez tud támogatást nyújtani.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Túlzsúfolt az iskola	A bővítés elkezdésének szorgalmazása
Óvoda nem tudja fogadni a 2,5 éves gyermekeket	Családi bölcsődével az együttműködési megállapodás megkötése
Sok a 3 éven aluli gyermek a településen	Bölcsőde létesítésének vizsgálata
Hosszú nyári szünet	Napközis nyári tábor biztosítása
BTM-es, SNI-s gyermekek ellátása	A támogatási rendszer fenntartása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A településen élő nők számára a legnagyobb nehézséget az jelenti, hogy nehezen tudnak elhelyezkedni: vagy azért, mert inkább férfi-munkákra (pl.: raktáros, árufeltöltő) van lehetőség és igény, vagy azért, mert a munkavégzés idejére – az utazást is figyelembe véve – gyermeküket nem tudják óvodába beadni.

A Herceghalmi Csicsergő Óvoda már reggel 6.30 órakor nyit, és 17.30 óráig tart nyitva, ezzel segítve a szülőket, hogy munkahelyükre időben odaérjenek és ne kelljen hamarabb eljönniük. A községben 150 gyermek fogadására alkalmas, 6 csoportos, minden igényt kielégítő óvoda működik, mely az óvodaköteles gyermekeket tudja fogadni.

A családi bölcsőde 3 csoportjában várja gyermekeket reggel hétköznaponként.

Az általános iskola 1-4. évfolyama iskolaotthonos, ami azt jelenti, hogy a gyermekek reggel 8 órától 4 óráig tanulnak 1 délelőttös és 1 délutános pedagógussal, házi feladatot nem kapnak. Az iskolában reggel 7 órától délután 5 óráig biztosítják az intézményben a gyermekek felügyeletét.

Szintén a nők elhelyezkedését segíti elő az, hogy a gyermekek külön óráit helyben tudják a biztosítani az intézmények: az óvodában lehetőségük van sakk, foci, kosárlabda, angol nyelv, néptánc foglalkozást választani, illetve a nagycsoportos gyermekek részére iskolaelőkészítő céllal komplex fejlesztést biztosít az intézmény.

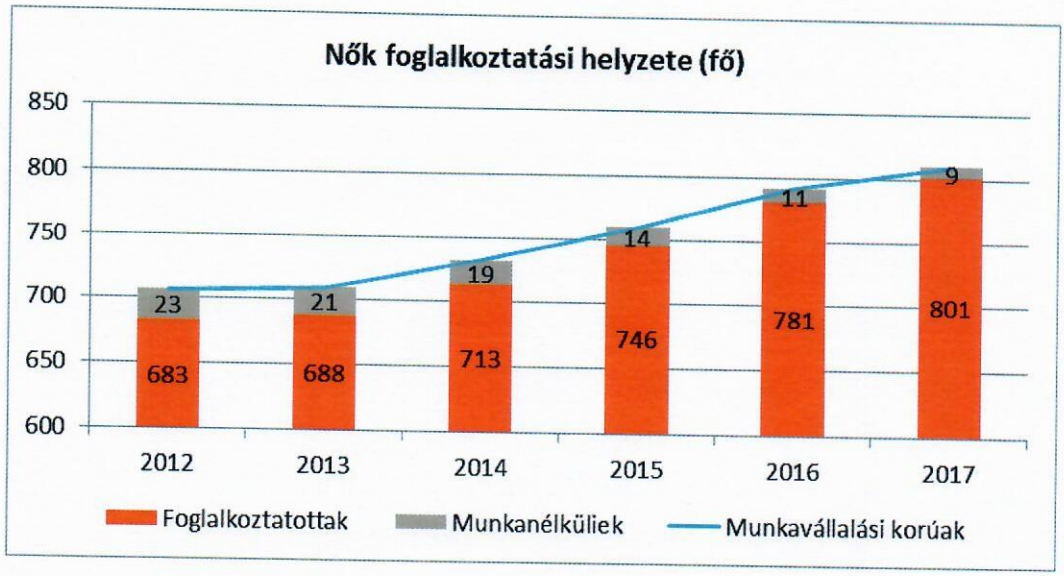

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Tekintettel arra, hogy a településen munkaerő-hiány van, inkább az üres álláshelyek betöltése okoz problémát. A kisgyermekes, GYED-en, GYES-en lévők többsége olyan anyagi körülmények között él, hogy nem kell visszamennie az ellátás előtt dolgoznia, illetve sokan vannak, akik a gyermek intézménybe kerülését követően sem vállalnak munkát, vagy otthonról dolgoznak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A vállalkozók és az önkormányzati intézmények is folyamatosan keresnek alacsony iskolai végzettségű munkatársakat, itt is a munkaerő-hiány a probléma.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Ilyen jellegű adat nem áll rendelkezésre.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A Herceghalmi Csicsergő Óvoda már reggel 6.30 órakor nyit, és 17.30 óráig tart nyitva, ezzel segítve a szülőket, hogy munkahelyükre időben odaérjenek és ne kelljen hamarabb eljönniük. A községben 150 gyermek fogadására alkalmas, 6 csoportos, minden igényt kielégítő óvoda működik, mely az óvodaköteles gyermekeket tudja fogadni.

A családi bölcsőde 3 csoportjában várja gyermekeket reggel hétköznaponként.

Az általános iskola 1-4. évfolyama iskolaotthonos, ami azt jelenti, hogy a gyermekek reggel 8 órától 4 óráig tanulnak 1 délelőttös és 1 délutános pedagógussal, házi feladatot nem kapnak. Az iskolában reggel 7 órától délután 5 óráig biztosítják az intézményben a gyermekek felügyeletét.

Szintén a nők elhelyezkedését segíti elő az, hogy a gyermekek külön óráit helyben tudják a biztosítani az intézmények: az óvodában lehetőségük van sakk, foci, kosárlabda, angol nyelv, néptánc foglalkozást választani, illetve a nagycsoportos gyermekek részére iskolaelőkészítő céllal komplex fejlesztést biztosít az intézmény.

Az iskolában a gyermekek szakköri kereteken belül tanulhatnak zenét (gitár, zongora, furulya, fuvola, jazz-dob), néptáncot, angol nyelvet, kerámia, tűzzománc szakkörön vehetnek részt, sakkozni tanulhatnak, járhatnak énekkarra, szolfézsra, tömegsportra, röplabdára, kézilabdára, papírcsoda – kézműves szakkörre, természetbarát szakkörre.

Esténként részt vehetnek kempo, kosárlabda, foci, úszás, fitnesz, illetve rocky – tánc- oktatáson is.

A nyári szünetben lehetőség van a napközis nyári táborban, a szociális táborban való részvételre rászorultak részére jelentős önkormányzati támogatással. Önköltséges áron vehetnek részt a gyerekek balatoni táborban, valamint a településen megtartásra kerülő labdatáborban, úszás-táborban, focitáborban, illetve tűzzománc táborban ezzel is segítve a szülőket a nyári elhelyezés megoldásában. Az óvoda a nyáron két hétre zár be, a fennmaradó nyári időszakban előzetes igényfelmérés alapján biztosítja a szükséges létszámot a gyermekfelügyeletre.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	119	119
2013	1	111	111
2014	1	122	122
2015	1	133	133
2016	1	130	130
2017	1	129	129

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fiatalabbak könnyebben találnak helyben munkát, hiszen nincs családjuk, így akár a 3 műszakkal járó munkát is tudják vállalni. Helyben szakképzettség nélkül nehéz munkát találni, de szakképzettség nélküliek száma elenyésző a településen. Az önkormányzat és intézményei rendszeresen keresnek alacsony végzettségű munkaerőt takarítói, zöldfelület karbantartó munkakörbe, de a magas képzettség miatt nem sikerül álláshelyeket betölteni. Betanított munkásokat 10 km-es vonzáskörzetben több településen is keresnek igaz, hogy csomagolásra, gyártósorokra, illetve árufeltöltőnek. A településen a legnagyobb munkáltató a TESCO Logisztikai Központ, itt legtöbben raktárosként, komissiozóként dolgoznak. A központban több, mint 1000 munkavállalót foglalkoztatnak, így ide busszal hozzák más településekről a munkavállalókat.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Nőket érő erőszak egyáltalán nem jellemző a településen, hivatalos eljárás ilyen ok miatt még nem volt, ilyen jellegű cselekményről jelzés sem érkezett, az elmúlt években ugyanaz a család okozta a problémát, de tettlegességig nem fajult vita, veszekedéshez riasztották a körzeti megbízottat

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzet esetén a HÍD Szociális Társulás intézményhálózata biztosítja a hátteret.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a nők szerepvállalása hasonló mértékűnek mondható a férfiakéhoz képest. A mindenkori képviselő-testület felének kb. 50%-a nő, a közszolgálatban, a köznevelésben és oktatásban elsősorban nők dolgoznak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A 3 éven aluli gyermekek szülei egyesületi szinten, hetenként többször találkoznak az önkormányzat által ingyenesen biztosított és felszerelt helyiségben. Az elmúlt években több nagy értékű játékot szerzett be az önkormányzat, finanszírozta a kismamák által saját maguknak szervezett pszichológusi, nevelési. szoptatási tanácsadásokat, tornákat, masszázsokat, kirándulásokat.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
3 éves kor alatti gyermekek nappali elhelyezése	Családi bölcsődével ellátási szerződés fenntartása, bölcsőde létesítésének lehetősége pályázat esetén
3 éves kor alatti gyermekek szüleinek aktív kismamaévek biztosítása	Baba-Mama Klub programjainak anyagi támogatása
Általános iskola túlzsúfolt	Iskolabővítés elkészültének elősegítése
Nyári szünetben gyermekek elhelyezése	Nyári napközis tábor támogatása
Iskolán kívüli szakkörök helyben tartása	Lehetőség szerint terem biztosítása
Iskolán kívüli szakkörök helyben tartása	Művészeti iskola támogatása

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Herceghalom népességének összetételét tekintve fiatal településnek mondható. A 60 évnél idősebbek száma jóval alacsonyabb, mint a 18 éven aluliak száma. A 60 évesnél idősebbek száma 2018-ban 395 fő volt, míg összesen 427 fő részesült nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban. Ellátatlan nyugdíjaskorú, illetve időskorúak járadékában részesülő nincs a településen. Ez annak köszönhető, hogy a most már időskorú lakosságnak az a része is, amely nem rendelkezett szakképzettséggel, a helyi volt állami gazdaságban hosszú évtizedekig dolgozott, így jogosult a nyugdíjra.

A nők éltek az elmúlt években, illetve most is élnek azzal a lehetőséggel, hogy előnyugdíjat vesznek igénybe a törvényben előírt korhatár elérése és szükséges szolgálati idő megszerzésével, illetve sokan vették igénybe a 40 év munkaviszony megszerzése utáni nyugdíjba vonulási lehetőséget.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	172	233	405
2013	179	229	408
2014	175	224	399
2015	167	234	401
2016	171	231	402
2017	169	246	415

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A regisztrált munkanélküliek száma az elmúlt években látványosan csökkent. A tartós munkanélküliek próbálnak a saját kis kertjükben gazdálkodni, így csökkentve kiadásaikat. 55 év feletti, jövedelem nélküli lakos 2 fő él a településen. Egy fő részesül rendszeres szociális segélyben, ő egyedülálló, míg 2 fő családban él, így erre az ellátási formára nem jogosult.

Problémát jelent, hogy többen nem rendelkeztek bejelentett munkahellyel, nem fizették maguk után az egészbiztosítási hozzájárulást, így nem jogosultak OEP finanszírozott ellátásokra. Ezt a hiányosságot ebben az évben 4 fő esetében is sikerült megoldani.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Herceghalomban elmondható, hogy az idősek aktív életet élnek. Sokan élnek családi házban kerttel, melyet művelnek. Sokan vállalnak gyermekfelügyeletet, illetve alkalmi takarítást, vasalást. Sokszor járnak át egymáshoz, figyelnek a környezetükben élő emberekre, segítenek egymásnak.

Önszerveződő körben varrnak, hímeznek, havonként egyszer klubdélutánt tartanak. A közösségi rendezvényeken igen nagy létszámmal vesznek részt az időskorúak, ahol sütnek-főznek, ezzel hozzájárulva a rendezvények sikeréhez.

Évente egy alkalommal szerveznek buszos kirándulást az ország különböző tájaira, egyszer pedig családi napot, melynek költségeit az önkormányzat 50%-ban átvállalja. A kirándulások alkalmával legalább 2 múzeumot megtekintenek.

A Labdarózsa Kórus Egyesület tagjainak egy része időskorú, ez heti egyszeri próbát, illetve évenként többszöri fellépést jelent számukra. Az önkormányzat által megrendezett Idősek Karácsonyán 100-120 fő vesz részt, ahol a zenés, műsoros vacsorán jól érzik magukat. A visszajelzések alapján nagyon várják minden évben ezt az eseményt.

A sportrendezvényeken aktívan vesznek részt (lángost sütnek, főznek), illetve a mozgáskorlátozottakkal együtt az önkormányzat által kifizetett gyógytornásszal tornáznak heti egy alkalommal.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs ilyen a településen.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen egészségügyi alapellátás működik. Egy felnőtt háziorvos praktizál hétfőtől péntekig körzeti nővéri asszisztenciával. A rendelési időn kívül, illetve hétvégenként, ünnepnaponként 24 órás orvosi ügyelet áll a lakosság rendelkezésére.

A településen van gyógyszertár, ami a háziorvosi rendeléssel egy időben van nyitva, a gyermekorvosi rendelés ideje alatt is nyitva tart.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Herceghalomban elmondható, hogy az idősek aktív életet élnek. Sokan élnek családi házban kerttel, melyet művelnek. Sokan vállalnak gyermekfelügyeletet, illetve alkalmi takarítást, vasalást. Sokszor járnak át egymáshoz, figyelnek a környezetükben élő emberekre, segítenek egymásnak.

Önszerveződő körben varrnak, hímeznek, havonként egyszer klubdélutánt tartanak. A közösségi rendezvényeken igen nagy létszámmal vesznek részt az időskorúak, ahol sütnek-főznek, ezzel hozzájárulva a rendezvények sikeréhez.

Évente egy alkalommal szerveznek buszos kirándulást az ország különböző tájaira, egyszer pedig családi napot, melynek költségeit az önkormányzat 50%-ban átvállalja. A kirándulások alkalmával legalább 2 múzeumot megtekintenek.

A Labdarózsa Kórus Egyesület tagjainak egy része időskorú, ez heti egyszeri próbát, illetve évenként többszöri fellépést jelent számukra. Az önkormányzat által megrendezett Idősek Karácsonyán 100-120 fő vesz részt, ahol a zenés, műsoros vacsorán jól érzik magukat. A visszajelzések alapján nagyon várják minden évben ezt az eseményt.

A sportrendezvényeken aktívan vesznek részt (lángost sütnek, főznek), illetve a mozgáskorlátozottakkal együtt az önkormányzat által kifizetett gyógytornásszal tornáznak heti egy alkalommal.

c) idősek informatikai jártassága

A Nyugdíjas Klub tagjai között (45 fő) kb. 70% tudja a számítógépet használni, illetve aktívan használja az internetet is. Elmondásuk alapján az idősebb korosztály (65 év felett) nem jártas az informatikában, nem is szeretnék már megtanulni a számítógép használatát. A fiatalabbak már

munkájuk során is használták az informatika vívmányait, így azzal már hamarabb megismerkedtek.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Herceghalomban elmondható, hogy az idősek aktív életet élnek. Sokan élnek családi házban kerttel, melyet művelnek. Sokan vállalnak gyermekfelügyeletet, illetve alkalmi takarítást, vasalást. Sokszor járnak át egymáshoz, figyelnek a környezetükben élő emberekre, segítenek egymásnak. Önszerveződő körben varrnak, hímeznek, havonként egyszer klubdélutánt tartanak. A közösségi rendezvényeken igen nagy létszámmal vesznek részt az időskorúak, ahol sütnek-főznek, ezzel hozzájárulva a rendezvények sikeréhez.

Évente egy alkalommal szerveznek buszos kirándulást az ország különböző tájaira, egyszer pedig családi napot, melynek költségeit az önkormányzat 50%-ban átvállalja. A kirándulások alkalmával legalább 2 múzeumot megtekintenek.

A Labdarózsa Kórus Egyesület tagjainak egy része időskorú, ez heti egyszeri próbát, illetve évenként többszöri fellépést jelent számukra. Az önkormányzat által megrendezett Idősek Karácsonyán 100-120 fő vesz részt, ahol a zenés, műsoros vacsorán jól érzik magukat. A visszajelzések alapján nagyon várják minden évben ezt az eseményt.

A sportrendezvényeken aktívan vesznek részt (lángost sütnek, főznek), illetve a mozgáskorlátozottakkal együtt az önkormányzat által kifizetett gyógytornásszal tornáznak heti egy alkalommal.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Sokan mozgáskorlátozottak	Gyógytorna helyi lehetőségének biztosítása
Sokan mozgáskorlátozottak	Gyógyfürdő látogatás támogatása
Aktív élet iránti igény	Nyugdíjas Klub programjainak támogatása
Egyedülálló idősek közül néhányan nem tudnak eljutni a szakrendelésekre	Támogató szolgálattal szerződés fenntartása
Többen egyedül élnek	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás fenntartása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A községben a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma – az összlakosság számához viszonyítva – alacsonynak mondható, nem éri el annak 0,3%-át. A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők számának csökkenésének az lehet a legfőbb oka, hogy elérték az öregségi nyugdíjkorhatárt, így öregségi nyugdíjban részesülnek.

A településen fogyatékkal élő személyek károsodása olyan mértékű, hogy nem tudnak munkát vállalni, rokkantsági járadékra, nyugdíjra jogosultak. Az enyhe fogyatékkal élők dolgoznak, helyi vállalkozók foglalkoztatják őket, vagy egyéni vállalkozóként egészítik ki nyugdíjukat.

Az elmúlt időszakban több új vállalkozás is kísérletet tett arra, hogy fogyatékkal élő (mozgásában korlátozott) személyeket foglalkoztassanak, azonban a foglalkoztatottak munkavégző képessége olyan szintű volt, hogy a munkát nem tudták ellátni. Az önkormányzat még néhány évvel ezelőtt is alkalmazott mozgásában korlátozott munkaerőt, azonban a kiírt pályázatokra ilyen jellegű munkavállalók nem jelentkeztek.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs ilyen a településen.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Nincs ilyen a településen, támogató szolgálattal az önkormányzatnak ellátási szerződése van, illetve rászorultság esetén a házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és a napi egyszeri meleg étkezés házhozszállítással megoldott.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A munkahelyek nagy része földszintes épületben található, így lift használata nem szükséges. A kettő emeletes épületben lift áll rendelkezésére a mozgásában korlátozott személyeknek. Vakvezető sávokat sehol nem alkalmaznak, nincs hangos tájékoztatás, tapintható információ és jelnyelvi segítség sem, de erre irányuló kérés még sehonnan nem érkezett.

A községben a munkahelyek 95%-a rámpán is megközelíthető.

		Igen/nem								
		Lift	Vak-vezető sáv	Mozgás-korlátozottak részére mosdó	Rám-pa	Hangos tájékoz-tatás	Indu k-ciós huro k	Tapi nt-ható infor-máci ó	Jel-nyelv i segít-ség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	földs zinte s	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	
Egészségügyi intézmény	alapellát ás	földs zinte s	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	
kulturális, művelődési intézmények		igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	
önkormányzati, közigazgatási intézmény		földs zinte s	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	

Forrás: Önkormányzat

A középületeket fizikai akadálymentesítése 100%-ban megtörtént, az infokommunikációs akadálymenetesítés részben teljesült. Tekintettel a falu fekvésére, a kiépített, akadálymentes gyalogátkelőkre, a rendelkezésre álló parkolóhelyekre, a fogyatékossággal élő személyek gond nélkül tudnak a községen belül közlekedni.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A középületek fizikai akadálymentesítése a megközelítés szempontjából 100%-ban megtörtént, a mosdók használata tolókocsival nem mindenhol megoldható a vizes helyiségek ajtajának mérete miatt. Az infokommunikációs akadálymenetesítés részben teljesült. Tekintettel a falu fekvésére, a kiépített, akadálymentes gyalogátkelőkre, a rendelkezésre álló parkolóhelyekre, a fogyatékossággal élő személyek tudnak a községen belül közlekedni.

Helyi tömegközlekedés – a község méreteire tekintettel – nincs a településen, a távolsági tömegközlekedési megálló (buszmegálló és vasútállomás) az 1. sz. főút mellett helyezkedik el. A járásközpont elérését célzó buszok Gesztenyés úton és a Liget utcában is megállnak. A vasútállomás korszerűsítése a közeljövőben kezdődik MÁV beruházás keretében. A tervek alapján 100%-ban akadálymentesített épületet adnak majd át a felújítás után.

A támogató szolgálatot évente 8-10 alkalommal veszik igénybe, a felnőttek saját maguk is vezetnek, meg tudják oldani önmaguk szállítását, ellátását, ezért nappali ellátást, bentlakásos intézményi szolgáltatást csak abban az esetben vesznek igénybe hozzátartozóik számára, ahol már állandó ápolás, felügyelet szükséges.

A községben működő általános iskola és óvoda is alkalmas csoportba integrálható SNI-s gyerekek fogadására.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek nagy része földszintes épületben található, így lift használata nem szükséges. A kettő emeletes épületben lift áll rendelkezésére a mozgásában korlátozott személyeknek. Vakvezető sávokat sehol nem alkalmaznak, nincs hangos tájékoztatás, tapintható információ és jelnyelvi segítség sem, de erre irányuló kérés még sehonnan nem érkezett.

A községben a munkahelyek 95%-a rámpán is megközelíthető.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Helyi tömegközlekedés – a község méreteire tekintettel – nincs a településen, a távolsági tömegközlekedési megálló (buszmegálló és vasútállomás) az 1. sz. főút mellett helyezkedik el. A járásközpont elérését célzó buszok Gesztenyés úton és a Liget utcában is megállnak. A vasútállomás korszerűsítése a közeljövőben kezdődik MÁV beruházás keretében. A tervek alapján 100%-ban akadálymentesített épületet adnak majd át a felújítás után.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Nincs ilyen a településen.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A településen élő mozgáskorlátozottak 2012-től saját bejegyzett civil szervezetet alapítottak, mely igen sokrétű tevékenységet végez. Aktívan részt vesznek a helyi közösségi életben, havi rendszerességgel klubdélutánt tartanak. Látogatják a sorstársaikat a településen, saját karácsonyi ünnepséget szerveznek. Évi két alkalommal szerveznek gyógyfürdő látogatást 50%-os önkormányzati finanszírozással, illetve heti 1 órát tornáznak helyben gyógytornász irányításával 100%-os önkormányzati finanszírozással.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élők elismerésének segítése	Esélyegyenlőségi Nap megrendezésének támogatás
A fogyatékkal élők rehabilitációja	Helyi gyógytornázási lehetőség támogatása
A fogyatékkal élők jogi segítése	Ingyenes jogi segítségnyújtáshoz helyiség biztosítása
A fogyatékkal élők rehabilitációja	Gyógyfürdő látogatás finanszírozása
Teljes fizikai akadálymentesítés az épületeken belül	Vizes helyiségek akadálymentesítésére pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A költségvetési rendeletben évek óta elkülönítésre kerül a helyi civil szervezetek támogatására szolgáló alap, melyet a civil szervezetek helyi rendelet alapján kiírt pályázat útján tudnak kérelmezni. A civil szervezetek mind működési költségeik, mind pedig programjaik költségeinek enyhítésére kérhetnek támogatást.

A település összes közintézménye akadálymentesített, a Kulturális-Egyházi Központot, a Tornacsarnokot, a Községi Könyvtárat – képviselő-testületi döntés alapján – a civil szervezetek térítésmentesen használhatják.

Az évenként megrendezésre kerülő községi gyermeknap, illetve mikulás ünnepség igen nagy látogatottságnak örvend, köszönhetően annak, hogy a résztvevők részére teljesen ingyenes, az önkormányzat finanszírozza a költségeket, valamint a helyi vállalkozók is igen nagy mértékű támogatást nyújtanak (édesség, alapanyagok, gyümölcsök, utalványok), nem beszélve a civilek áldozatos munkájáról.

Az első adventi gyertya meggyújtása évek óta igen fontos kulturális eseménynek számít színes műsorral, vendéglátással, melyet a Német Nemzetiségi Önkormányzat tett hagyománnyá a településen, majd ennek finanszírozását átvette az önkormányzat a Német Nemzetiségi Önkormányzat megszűnéséig. A gyermekrendezvények közül a nemzetiségi önkormányzat a Márton-napi ünnepséget és felvonulást támogatta a sült liba biztosításával, melyet 2013 óta szintén az önkormányzat finanszíroz.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az évenként megrendezésre kerülő községi gyermeknap, illetve mikulás ünnepség igen nagy látogatottságnak örvend, köszönhetően annak, hogy a résztvevők részére teljesen ingyenes, az önkormányzat finanszírozza a költségeket, valamint a helyi vállalkozók is igen nagy mértékű támogatást nyújtanak (édesség, alapanyagok, gyümölcsök, utalványok), nem beszélve a civilek áldozatos munkájáról.

Az első adventi gyertya meggyújtása évek óta igen fontos kulturális eseménynek számít színes műsorral, vendéglátással, melyet a Német Nemzetiségi Önkormányzat tett hagyománnyá a településen, majd ennek finanszírozását átvette az önkormányzat a Német Nemzetiségi Önkormányzat megszűnéséig. A gyermekrendezvények közül a nemzetiségi önkormányzat a Márton-napi ünnepséget és felvonulást támogatta a sült liba biztosításával, melyet 2013 óta szintén az önkormányzat finanszíroz.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat szoros kapcsolatot tart fent az esélyegyenlőségi célcsoportokat felkaroló alapítványokkal, egyesületekkel. Napi kapcsolatban van az óvodával, iskolával, a védőnővel, a szociális alapfeladatokat ellátó egyesület munkatársaival, és a háziorvossal.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nincs ilyen a településen, 2014-ben megszűnt a nemzetiségi önkormányzat.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek napi kapcsolatot tartanak fent az idősekkel, a kisgyermekesekkel, illetve a gyermekesekkel, fogyatékkal élőkkel, hiszen minden célcsoportnak működik a településen civil szervezete. Az önkormányzat napi kapcsolatban van az egyesületi tagokkal és vezetőkkel egyaránt.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

A for-profit szereplők feladatellátási szerződéssel, az önkormányzat partnereként, vagy pedig a célcsoportot közvetlenül támogatóként jelennek meg. A vállalkozók támogatják a gyermeknapi programot, a civil szervezeti rendezvényeket, a civil szervezeteket, illetve a gyermekintézményeket is.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A tervezet elkészülte után a képviselő-testület tagjai, a helyi civil szervezetek vezetői, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársai, a támogató szolgálat vezetője, a házi segítségnyújtást, valamint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást szolgáltató cég vezetője, a helyi gyermekintézmények vezetői, a háziorvos, a házi gyermekorvos, a védőnő, a körzeti megbízott véleményezésre megkapja azt. A vélemények, kiegészítések átvezetése az elfogadás előtt megtörténik.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása

Tekintettel a település méretére és lakosságszámára, folyamatos és napi szintű a kapcsolat az érintettekkel és a célcsoportok tagjaival.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

A településen tapasztalható munkaerő-piaci kereslet meghaladja a kínálatot, ennek eredményeként elmondható, hogy nem jellemző a településre a munkanélküliség. Célként jelenik meg az önképzőkörök támogatása, ingyenes helyiséghasználati lehetőséggel, a civil szerveződések támogatása, illetve a folyamatos kapcsolattartás a Munkaügyi Központtal, a térség alapítványaival, egyesületeivel és a helyi vállalkozásokkal.

Tekintettel a 6 csoportos, 150 gyermek befogadására alkalmas óvodára, az 1-4. évfolyamon iskolaotthonos, az 5-8. évfolyamon napközis általános iskolára, több intézkedést egyelőre nem tud tenni az önkormányzat. Célként megfogalmazható családi bölcsődébe járó gyermekek közül az arra rászoruló családoknak önkormányzati támogatása a térítési díj kifizetéséhez, illetve a bölcsődei férőhelyek bővítését célzó pályázatok figyelemmel kísérése. Fontos feladat az iskola és művészeti iskola épületének bővítése, mely várhatóan a közeljövőben állami beruházással megvalósul.

A nők számára a településen a legnagyobb problémát a munkába való visszaállás jelenti a Gyed, Gyes lejártával. Egy részüknek problémát okoz a munkába való bejárás miatt a gyermekek intézménybe történő szállítása, illetve onnan történő hazavitele. Ennek a problémának a megoldását célozta meg a gyermekintézmények hosszú nyitva tartása, illetve az iskolaotthonos oktatás kialakítása és fenntartása az alsó tagozaton. Az önkormányzat szándékát fejezte ki újabb családi bölcsőde vállalkozás beindulása esetén arra, hogy az arra rászoruló családok térítési díjához támogatást nyújt. A pedagógiai fejlesztésre szoruló, a gyermekintézményekben nem biztosítható ellátások térítési díjának csökkentése egyedi kérelmek elbírálásával történik.

Elmondható, hogy az idősek a községben aktív életet élnek, figyelnek egymásra, próbálnak egymásnak segíteni. A község rendezvényein aktívan részt vesznek, a részükre szervezett programokat örömmel fogadják. Egyedüli nehézséget számukra a környező településeken lévő szakrendelők megközelítése okozza. A háziorvos vállalta a hetenkénti vérvétel helyi megszervezését és lebonyolítását, így nem kell ezért más településre elutazni. Célként a jelenlegi állapot fenntartása fogalmazható meg.

Összességében elmondható, hogy a településen fogyatékkal élőket összefogó civil szerveződés olyan tagokkal és vezetővel működik, amely biztosítja az érdekvédelmet, illetve érdekérvényesítést. A fizikai akadálymentesítése a községnek már megtörtént, az infokommunikációs akadálymentesítés – gyengén látók is tudják használni a település honlapját – szintén megvalósításra került. A civil szerveződéssel a szoros kapcsolattartás és az egyesület támogatása szerepel a célok között.

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	Közüzemi számlák kifizetése	Települési támogatási rendszer fenntartása
	Egyedül élő rászorultak nem tudnak maguknak főzni	Egyszeri napi meleg étkezés házhoz szállítását támogatja az önkormányzat
	Egyedül élő rászorultak nem képesek a teljes körű önellátásra	Házi segítségnyújtás kiterjesztése
	Egyedül élő betegek éjszaka is egyedül vannak	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás fenntartása
	Egészségügyi szakrendelőkbe való eljutás problémája	Támogató szolgálat szolgáltatás fenntartása
	Végrehajtás során hajléktalanná vált lakosok	Bérlakás állomány bővítése
Gyermekek	Túlzsúfolt az iskola	A bővítés elkezdésének szorgalmazása
	Óvoda nem tudja fogadni a 2,5 éves gyermekeket	Családi bölcsődével az együttműködési megállapodás megkötése, bölcsőde létesítésének vizsgálata
	Sok a 3 éven aluli gyermek a településen	Bölcsőde létesítésének vizsgálata
	Hosszú nyári szünet	Napközis nyári tábor biztosítása
	BTM-es, SNI-s gyermekek ellátása	A támogatási rendszer fenntartása
Idősek	Sokan mozgáskorlátozottak	Gyógytorna helyi lehetőségének biztosítása
	Sokan mozgáskorlátozottak	Gyógyfürdő látogatás támogatása
	Aktív élet iránti igény	Nyugdíjas Klub programjainak támogatása
	Egyedülálló idősek közül néhányan nem tudnak eljutni a szakrendelésekre	Támogató szolgálattal szerződés fenntartása
	Többen egyedül élnek	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás fenntartása
Nők	3 éves kor alatti gyermekek nappali elhelyezése	Családi bölcsődével ellátási szerződés fenntartása, bölcsőde létesítésének lehetősége pályázat esetén

	3 éves kor alatti gyermekek szüleinek aktív kismamaévek biztosítása	Baba-Mama Klub programjainak anyagi támogatása
	Általános iskola túlzsúfolt	Iskolabővítés elkészültének elősegítése
	Nyári szünetben gyermekek elhelyezése	Nyári napközis tábor támogatása
	Iskolán kívüli szakkörök helyben tartása	Lehetőség szerint terem biztosítása
	Iskolán kívüli szakkörök helyben tartása	Művészeti iskola támogatása
Fogyatékkal élők	A fogyatékkal élők elismerésének segítése	Esélyegyenlőségi Nap megrendezésének támogatás
	A fogyatékkal élők rehabilitációja	Helyi gyógytornázási lehetőség támogatása
	A fogyatékkal élők jogi segítése	Ingyenes jogi segítségnyújtáshoz helyiség biztosítása
	A fogyatékkal élők rehabilitációja	Gyógyfürdő látogatás finanszírozása
	Teljes fizikai akadálymentesítés az épületeken belül	Vizes helyiségek akadálymentesítésére pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint **intézkedés címe, megnevezése**	Az intézkedésbe bevont **aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst**
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	1-2 roma család él a településen, életmódjuk a helyi családokétól semmiben nem különbözik, beilleszkedtek a falu életébe. A létfenntartást veszélyeztető átmeneti élethelyzetek áthidalása az önkormányzat és a helyi vöröskereszt együttműködésével.	Polgármesteri Hivatal szociális ügyintézője Vöröskereszt helyi képviseletének vezetője
Gyermekek	Családi bölcsődébe járó gyermekek esetén a rászoruló családok támogatása a térítési díj fizetésében. A jelenlegi támogatási, kapcsolattartási rendszer fenntartása. Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése Iskola bővítésének figyelemmel kísérése	Képviselő-testület Jelzőrendszer tagjai óvodai alkalmazotti közösség, iskolai alkalmazotti közösség
Idősek	Jelenlegi támogatási rendszer fenntartása	Képviselő-testület Nyugdíjas Klub vezetője
Nők	Családi bölcsődébe járó gyermekek esetén a rászoruló családok támogatása a térítési díj fizetésében. Jelenlegi támogatási rendszer fenntartása	Képviselő-testület
Fogyatékkal élők	Jelenlegi támogatási rendszer fenntartása, a munkáltatókkal és a környékbeli érdekvédelmi szervezetekkel folyamatos kapcsolattartás.	képviselő-testület helyi egyesület vezetője

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák elismert tagjai a társadalomnak.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők napi megélhetési gondjai megoldódjanak.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek értékes felnőtté nevelését.
Folyamatosan odafigyelünk az idősek aktív nyugdíjas éveinek kiteljesedésére.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az önmegvalósítás és a család közötti egyensúly megteremtését.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők teljes, biztonságos és elismert életvitelére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztvevők és felelős	
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	
Szükséges erőforrások	

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Közüzemi számlák kiegyenlítése	Probléma a magas közüzemi számlák kiegyenlítése	Ne kerüljön kikapcsolásra egy fogyasztó sem	Helyi szociális rendeletben meghatározott támogatásnem	Az arra rászorulók támogatása	képviselő-testület, HKB, igazgatási előadó	2020. december 31.	közüzemi ellátásból kikapcsoltak száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	Folyamatos kapcsolattartás a rászorulókkal
2	Napi egyszeri meleg étel szállítás	Egyedül álló rászorultak nem tudnak maguknak főzni	Senki ne maradjon meleg étel nélkül	Helyi szociális rendeletben meghatározott támogatásnem	Az arra rászorulók támogatása	képviselő-testület, HKB, igazgatási előadó	2020. december 31.	Ellátásban részesülők száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	Folyamatos kapcsolattartás a rászorulókkal
3	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Egyedül élő beteg emberek éjszaka is egyedül vannak	Orvosi felügyelet biztosítása	Szociális törvényben meghatározott nem kötelező feladat	Az arra rászorulók támogatása	képviselő-testület, szolgáltató, igazgatási előadó	2020. december 31.	Ellátásban részesülők száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	Folyamatos kapcsolattartás a szolgáltatóval
4	Szakrendelőkbe való eljutás segítése	A nem a településen lévő szakrendelők elérése	Mindenki számára az egészségügyi ellátás elérésének	Szociális törvényben meghatározott nem kötelező feladat	Az arra rászorulók támogatása a támogató szolgálattal	képviselő-testület, szolgáltató, igazgatási előadó	2020. december 31.	Ellátásban részesülők száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	Folyamatos kapcsolattartás a szolgáltatóval

		problémát okoz	biztosítása							
5	Házi segítségnyújtás kiterjesztése	Egyedül élő rászorulók nem képesek teljes körű önellátásra	Mindenki otthonában élhessen	Szociális törvényben meghatározott feladat	Az arra rászorulók ellátása házi segítségnyújtó segítségével	képviselő-testület, szolgáltató, igazgatási előadó	2023. december 31.	Ellátásban részesülők száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	Folyamatos kapcsolattartás a szolgáltatóval
6	Hajléktalanság megelőzése	Végrehajtás során lakhatásukat elveszítő lakosok segítése	Senki nem váljon hajléktalanná	Alaptörvényben megfogalmazott lakhatáshoz való jog	Bérlakás állomány bővítése	képviselő-testület	2020. december 31.	Lakhatásukat elveszítők száma	Bérlakás vásárlására keretösszeg biztosítása	Folyamatos kapcsolattartás a rászorulókkal
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Iskolabővítés elősegítése	Túlzsúfolt az iskola	A gyermekek iskolában töltött idejének komfortosabbá tétele	Gyermeklétszám folyamatos emelkedése	Folyamatos kapcsolattartás a beruházóval	polgármester	2020. december 31.	Beruházás megvalósulása	Kapcsolattartás	Folyamatos kapcsolattartás az intézményvezetővel
2	Együttműködés	Óvoda nem tudja fogadni a 2,5 éves gyermekeket	2 éven felüli gyermekek igény szerinti nappali ellátásának biztosítása	Gyermeklétszám nagysága	Együttműködési megállapodás családi bölcsődével	polgármester igazgatási előadó bölcsődevezető	2023. december 31.	Elhelyezett gyermekek száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	Folyamatos kapcsolattartás a bölcsődevezetővel és az érintettekkel
3	Bölcsőde létesítése	Sok a 3 éven aluli gyermek a településen	Bölcsődés korúak nappali ellátásának biztosítása	Gyermeklétszám nagysága	Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése	képviselő-testület	2023. december 31.	Ellátásban részesülők száma	Önrész biztosítása	A férőhelyek folyamatos figyelemmel kísérése
4	Nyári gyermekfelügyelet biztosítása	Hosszú nyári szünet	Nyári napközis tábor kedvezményes áron	Magas a kisiskolások száma	A nyári szünet alatt a kisiskolások kedvezményes áron történő táboroztatása	képviselő-testület, intézményvezető HKB, igazgatási előadó	2020. december 31.	Igénybevevők száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	Igénybevevők számának folyamatos figyelemmel kísérése
5	Fejlesztésre támogatás biztosítása	BTM-es, SNI-s gyermekek helyben történő	Helyi fejlesztő finanszírozása	BTM-es, SNI-s gyermekek esélyegyenlősége	BTM-es, SNI-s gyermekek részére helyben	képviselő-testület, intézményvezetők	2023. december 31.	Rászorultak száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	Igénybevevők számának folyamatos figyelemmel

		ellátásának igénye		biztosítása	történő fejlesztés biztosítása					kísérése
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Együttműködés, bölcsőde létesítése	Óvoda nem tudja fogadni a 2,5 éves gyermekeket	2 éven felüli gyermekek igény szerinti nappali ellátásának biztosítása	Gyermeklétszám nagysága	Együttműködési megállapodás családi bölcsődével, pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése	polgármester igazgatási előadó bölcsődevezető	2023. december 31.	Elhelyezett gyermekek száma, ellátásban részesülők száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása, pályázat esetén önrész biztosítása	Folyamatos kapcsolattartás a bölcsődevezetővel és az érintettekkel, a férőhelyek folyamatos figyelemmel kísérése
2	Aktív kismamaélet támogatása	Sok a 3 éven aluli gyermek a településen, aktív kismamaélet iránti igény	Baba-Mama Klub programjainak támogatása	Gyermeklétszám nagysága, átmenet az otthonlét és a munkahely között	Éves programok megismerése és kérés szerinti támogatása	képviselő-testület	2023. december 31.	Klubéletben rendszeresen résztvevők száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	A programok figyelemmel kísérése
3	Iskolabővítés elősegítése	Túlzsúfolt az iskola	A gyermekek iskolában töltött idejének komfortosabbá tétele	Gyermeklétszám folyamatos emelkedése	Folyamatos kapcsolattartás a beruházóval	polgármester	2020. december 31.	Beruházás megvalósulása	Kapcsolattartás	Folyamatos kapcsolattartás az intézményvezetővel
4	Nyári gyermekfelügyelet biztosítása	Hosszú nyári szünet	Nyári napközis tábor kedvezményes áron	Magas a kisiskolások száma	A nyári szünet alatt a kisiskolások kedvezményes áron történő táboroztatása	képviselő-testület, intézményvezető HKB, igazgatási előadó	2020. december 31.	Igénybevevők száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	Igénybevevők számának folyamatos figyelemmel kísérése
5	Iskolaidőn kívüli szakkörök helyben tartása	Szülők részéről igény a sokszínű szakköri élet	Iskolaidőn kívül a gyermekek részére hasznos időtöltés biztosítása	Szülők részéről igény a sokszínű szakköri élet	Terem biztosítása	képviselő-testület, intézményvezető	2023. december 31.	Igénybevevők száma	Terem biztosítása	Kihasználtság folyamatos figyelemmel kísérése
6	Alapfokú	AMI nem tud	AMI magas	AMI magas	Támogatási	képviselő-	2020.	AMI	Éves	AMI tanulók

	Művészeti Iskola számára támogatás	működni kizárólag KLIK finanszírozással	szakmai színvonalának biztosítása tárgyi eszközök terén	szakmai színvonalának biztosítása tárgyi eszközök terén	keret biztosítása anyagokra és tárgyi eszközökre	testület, intézményvezető	december 31.	színvonalának figyelemmel kísérése	költségvetésben keretösszeg biztosítása	előmeneteléne k figyelemmel kísérése
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Gyógytorna biztosítása	Nem tudnak eljutni a környező rendelőintézetbe	Gyógytorna helyi lehetőségének biztosítása	Teljes élet lehetőségének biztosítása	Évente 12 héten keresztül gyógytorna finanszírozása helyiség biztosításával	képviselő-testület	2023. december 31.	Igénybevevők száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	Igénybevevők számának folyamatos figyelemmel kísérése
2	Gyógyfürdő látogatás támogatása	Idősek nem tudnak önerőből eljutni gyógyfürdőkbe	Gyógyfürdő csoportos látogatás támogatása	Rehabilitációs lehetőséghez támogatás	Évente kétszeri gyógyfürdő látogatás támogatása	képviselő-testület, HKB, igazgatási előadó, egyesületi elnök	2020. december 31.	Résztvevők száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	A programokon résztvevők számának figyelemmel kísérése
3	Aktív élet iránti igény biztosítása	A nyugdíjas korúak szeretnének aktív életet élni, de anyagi lehetőségeik korlátozottak	Nyugdíjas Klub programjainak támogatása	Aktív élet lehetőségének biztosítása	Támogatási szerződés keretében az aktív életet biztosító programok támogatása	képviselő-testület, HKB, igazgatási előadó, egyesületi elnök	2020. december 31.	Programokon való részvétel	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	A programokon az aktív résztvevők számának figyelemmel kísérése
4	Szakrendelőkbe való eljutás segítése	A nem a településen lévő szakrendelők elérése problémát okoz	Mindenki számára az egészségügyi ellátás elérésének biztosítása	Szociális törvényben meghatározott nem kötelező feladat	Az arra rászorulók támogatása a támogató szolgálattal	képviselő-testület, szolgáltató, igazgatási előadó	2020. december 31.	Ellátásban részesülők száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	Folyamatos kapcsolattartás a szolgáltatóval
5	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Egyedül élő idős emberek éjszaka is egyedül vannak	Orvosi felügyelet biztosítása	Szociális törvényben meghatározott nem kötelező feladat	Az arra rászorulók támogatása	képviselő-testület, szolgáltató, igazgatási előadó	2020. december 31.	Ellátásban részesülők száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	Folyamatos kapcsolattartás a szolgáltatóval
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Esélyegyenlős	Fogyatékkal	Esélyegyenlős	Fogyatékkal	A rendezvény	képviselő-	2020.	Rendezvényen	Éves	A

	égi Nap támogatása	élőket nem ismeri a lakóközösség	égi Nap községi szintű tétele	élők esélyegyenlőségének megteremtése	támogatása	testület, egyesületi elnök	december 31.	résztvevők száma	költségvetésben keretösszeg biztosítása	rendezvényen résztvevők számának figyelemmel kísérése
2	Gyógytorna biztosítása	Nem tudnak eljutni a környező rendelőintézetbe	Gyógytorna helyi lehetőségének biztosítása	Teljes élet lehetőségének biztosítása	Évente 12 héten keresztül gyógytorna finanszírozása helyiség biztosításával	képviselő-testület	2023. december 31.	Igénybevevők száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	Igénybevevők számának folyamatos figyelemmel kísérése
3	Jogi segítségnyújtás	Fogyatékkal élők nem ismerik a rájuk irányadó jogszabályokat	Ingyenes jogi segítségnyújtáshoz helyiség biztosítása	Jogi ismeretek nyújtása	Havonkénti jogi segítségnyújtáshoz helyiség biztosítása	képviselő-testület, egyesületi elnök	2023. december 31.	Igénybevevők száma	Helyiség biztosítása	Igénybevevők számának folyamatos figyelemmel kísérése
4	Gyógyfürdő látogatás támogatása	Idősek nem tudnak önerőből eljutni gyógyfürdőkbe	Gyógyfürdő csoportos látogatás támogatása	Rehabilitációs lehetőséghez támogatás	Évente kétszeri gyógyfürdő látogatás támogatása	képviselő-testület, HKB, igazgatási előadó, egyesületi elnök	2020. december 31.	Résztvevők száma	Éves költségvetésben keretösszeg biztosítása	A programokon résztvevők számának figyelemmel kísérése
5	Középületeken belüli teljes akadálymentesítés	A régebbi középületeken belül a vizesblokkok nem mindenhol akadálymentesítettek	Középületek vizesblokkjainak akadálymentesítése	Fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megteremtése	Pályázati lehetőség esetén a vizesblokkok akadálymentesé tétele	képviselő-testület	2023. december 31.	Akadálymentesítés megvalósulása	Pályázat esetén az önrész biztosítása	Pályázati lehetőség figyelemmel kísérése

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:
- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

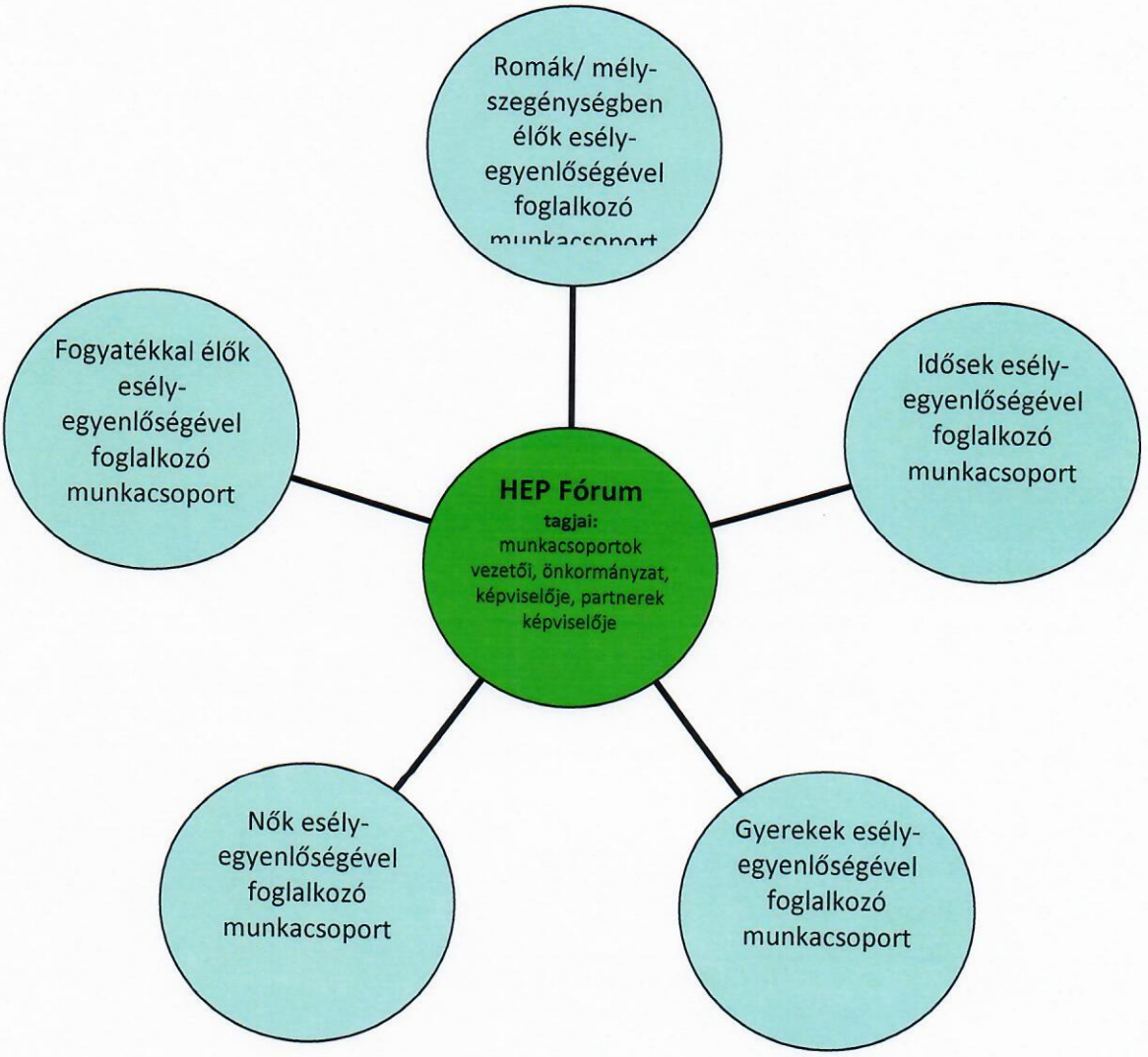

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Erdősi László polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.
Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.
Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Herceghalom község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Herceghalom község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 154/2018. (XI.13.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: képviselő-testületi határozati kivonat

Herceghalom, 2018. november 13.

Erdősi László
polgármester

A..... Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum Partner aláírás

Dátum Partner aláírás

Dátum Partner aláírás